



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“ 2014-2020

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ по процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Приоритетна ос 3: „Регионална образователна инфраструктура“

Наименование на процедурата: **BG16RFOP001-3.002**

**”ПОДКРЕПА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ УЧИЛИЩА В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ”**

Конкретни бенефициенти:

Компонент 1: МОН и общини, на чиято територия са разположени-
професионални училища, с направления „Ветеринарна медицина,
Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“ **съгласно**
приоритизиран списък

Компонент 2: МОН и общини, на чиято територия са разположени -
професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна
медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“ **съгласно**
приоритизиран списък

Краен срок за кандидатстване: Компонент 1: 30 септември 2016 г.

Компонент 2: 30 септември 2016 г

Нов краен срок за кандидатстване за Столична община: 23 декември 2016 г.

Нов краен срок за кандидатстване – 29 май 2020 г. за:

- **Компонент 1 за общините Берковица, Две могили, Елхово и Нови пазар**
- **Компонент 2 за община Лозница и МОН за Професионална гимназия по облекло "Ана Май", гр. Пловдив и Професионална гимназия по електроника и енергетика, гр. Банско**

Област на интервенция	051
Форма на финансиране	01
Територия	07
Териториални механизми за изпълнение	07
Тематична цел	10

София, март 2020 г.



СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020	4
1.1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
1.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	5
1.3. ПРИОРИТЕТНА ОС 3 „РЕГИОНАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА”	5
2. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ: “ПОДКРЕПА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ”	6
2.1. ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	18
3. ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО ПРОЦЕДУРАТА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	18
4. ПРАВИЛА ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	20
4.1 ПРАВИЛА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ГЕНЕРИРАЩИ НЕТНИ ПРИХОДИ	20
4.2 РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ.....	20
4.3 ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ	24
4.3.1 Устойчиво развитие.....	25
4.3.2 Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете	26
4. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА.....	26
4.4.1 Допустими кандидати	26
4.4.2 Допустими партньори.....	32
4.4.3. Изпълнители от страна на бенефициента	33
4.4.4. Продължителност.....	33
4.5. ДОПУСТИМИ И НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ.....	42
4.5.1. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ	42
4.5.2. Недопустими разходи.....	49
5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА НА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	50
5.1. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА	50
5.2. КАК И КЪДЕ СЕ КАНДИДАТСТВА	54
5.3. ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	54
5.4. КРАЕН СРОК ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	55
5.5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	55
6. ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	56
7. ИЗДАВАНЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ И ОБЩИ ПРАВИЛА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ.....	62
7.1. УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН	62
7.2. УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЛЕД СКЛЮЧВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ ДОГОВОР ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ.....	63
8. СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА	65



Списък на съкращенията

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КСС	Количествено-стойностна сметка
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000
ОВ	Официален вестник на ЕС
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите.
ОПРР	Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020
ОС	Оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
ПИК	Политика по изменение на климата
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПОС	Политика по околна среда
СМР	Строително-монтажни работи




1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020

1.1. Въведение

Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 (ОПРР 2014-2020) представлява единна оперативна програма за цялата територия на България и е насочена към постигане на растеж и заетост в българските региони. ОПРР 2014-2020 е разработена в съответствие със стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж (Европа 2020). Също така, ОПРР 2014-2020 е част от Споразумението за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., и е в съответствие с Националната програма за развитие България 2020, с Националната програма за реформи, с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР), с Териториален дневен ред на ЕС 2020, със стратегията на ЕС за Дунавския регион. В този по-широк контекст всички действия, предвидени в рамките на ОПРР 2014-2020, ще включват приоритетите на Общността, които подкрепят икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и опазване качеството на околната среда.

ОПРР 2014-2020 г. е интегрирана оперативна програма, насочена към регионалното развитие и по-конкретно към постигане на целите на градската политика в България, като отделя специално внимание на енергийната ефективност в опорните центрове в периферните райони, съгласно националния полицентричен модел за развитие, формулиран в Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 и допринася за териториалното измерение на секторните политики, включени в Споразумението за партньорство.

ОПРР 2014-2020 е насочена към изпълнение на следните тематични цели съгласно Общия Регламент №1303/2013: Тематична цел 4 „Подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори”, Тематична цел 6 „Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност”, Тематична цел 7 „Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури”, Тематична цел 9 „Насърчаване на социалното приобщаване, борбата с бедността и всяка форма на дискриминация” и Тематична цел 10 „Инвестиции в образованието, в обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и в ученето през целия живот”.

 **Стратегията на ОПРР 2014-2020 е за постигане на териториален и интегриран подход при реализирането на инвестициите, чрез подкрепа на политиката за градско развитие, подкрепа за най-силно засегнати от бедност периферни райони и секторни приоритети от регионално значение.**

ОП „Региони в растеж” 2014-2020 г. ще бъде изпълнена посредством осем приоритетни оси, както следва:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие
- Приоритетна ос 2: Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони
- Приоритетна ос 3: Регионална образователна инфраструктура
- Приоритетна ос 4: Регионална здравна инфраструктура
- Приоритетна ос 5: Регионална социална инфраструктура
- Приоритетна ос 6: Регионален туризъм
- Приоритетна ос 7: Регионална пътна инфраструктура
- Приоритетна ос 8: Техническа помощ



1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Управляващ орган на ОПРР 2014-2020 е Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие” в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Управляващият орган носи отговорност за управлението на ОПРР, съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и Решение на Министерския съвет № 792/ 17.12.2013 г.

Комитетът за наблюдение на ОПРР 2014-2020 одобрява критериите за избор на операции по ОПРР 2014-2020, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и изпълнява други функции, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и ПМС №79 /10.04.2014 г.

Сертифициращ орган е Дирекция “Национален фонд” на Министерство на финансите съгласно Решение на Министерския съвет № 792/ 17.12.2013 г. Съгласно чл.126 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Сертифициращият орган е отговорен за изготвянето и изпращането до Комисията на заявления за плащане и удостоверяването, че те са продукт на надеждни счетоводни системи, основават се на проверими разходооправдателни документи и са били подложени на проверки от управляващия орган.

Одитен орган е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз”. Съгласно чл. 127 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Одитният орган е отговорен за извършването на одити на правилното функциониране на системите за управление и контрол на оперативната програма, както и на подходяща извадка от операции въз основа на декларираните разходи.

Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на Споразумението за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г. в процеса на усвояване на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове в страната. Тази функция се осъществява от дирекции: „Програмиране на средствата от Европейския съюз”, ”Мониторинг на средствата от Европейския съюз” и „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз” на Министерския съвет

1.3. Приоритетна ос 3, „Регионална образователна инфраструктура”

Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **BG16RFOP001-3.002** ”Подкрепа за професионалните училища в Република България“ се реализира в рамките на приоритетна ос 3, „Регионална образователна инфраструктура” на ОПРР 2014-2020.

Приоритетната ос е насочена към подобряване на образователната инфраструктура от национално и регионално значение, предоставяща квалификация и умения на учащите, свързани с нуждите на пазара на труда, но същевременно и към подкрепа за обекти на образователната инфраструктура за учащи в неравностойно положение, приоритизирани на национално ниво. Приоритизирането на ключовите обекти на държавната образователна инфраструктура и общинската образователна инфраструктура с национално и регионално значение е извършено в съответствие с **Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България, одобрена от Министерството на образованието и науката**. Основните цели на Методологията:

- Ефективност – да не бъдат затваряни обекти на образователната инфраструктура в дългосрочен период и да бъдат използвани от значителен брой ученици; образователната инфраструктура трябва да постигне висока степен на социална възвръщаемост;
- Равен достъп до качествено образование – основна цел на образователната система е да осигури равен достъп на децата и учениците до качествено образование;
- Балансирано териториално и регионално развитие на образователната инфраструктура.

Анализът на стратегическите документи в сферата на образованието показва, че в най-висока степен целите и приоритетите на реформата в сектора, биха могли да бъдат подкрепени по



линия на ОПРР 2014-2020, чрез осъществяване на инвестиции за подобряване на материалната база в професионалните, спортните училища и училищата по изкуство и култура.

На национално ниво е отчетена необходимостта от насърчаване на връзката между професионалното образование, висшето образование и реалния сектор с оглед създаване на условия за развитие на личностни и професионални знания и умения през целия живот. От друга страна е отбелязана необходимостта от подобряване на материално-техническата база, която е амортизирана и материално остаряла. Инвестициите в образователни институции ще допринесат за обновяване и модернизация на учебните кабинети, лабораториите и учебните работилници за осъществяване на качествено професионално образование с помощта на бизнеса.

В тази връзка, предвидената подкрепа по ОПРР 2014-2020 за подобряване на материално-техническата база ще спомогне за по-лесната интеграция и социализиране в обществото в процеса по обучение, както и за последващо успешно реализиране на пазара на труда.

Инвестициите в образователна инфраструктура ще имат като непосредствен резултат подобряване на качеството на образователната среда и съответно повишаване на нейната атрактивност. Обновяването на материалната база ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес и ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на младите хора. Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети ще се отразят благоприятно на мотивацията на учениците за по-добро и по-активно обучение и реализацията им на пазара на труда.

Осигуряването на възможност за целодневната организация на учебния процес чрез строителство и ремонт на занимални, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др. ще накара младежите да прекарват повече време в училищата, ще провокира интерес и желание за развитие и продължаване на образованието, ще превърне училищата в привлекателно място за развитие на личността и база за бъдеща конкурентна професионална реализация. По този начин интервенциите пряко ще допринесат за намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище и ще създадат предпоставки за повишаване дела на завършилите образование.

Дейностите за подобряване достъпа на хора с увреждания до сградите, предмет на интервенции, са предпоставка за социално включване и борба с изолацията на тази група от обществото.

Подпомаганите дейности ще задържат децата и младежите в училищата и ще доведат до подобри образователни резултати на учениците, което в дългосрочен план ще стимулира увеличаване на заетостта, особено на младежката заетост, намаляване на безработицата и свързаните с нея нива на обща и детска престъпност.

2. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ: “ПОДКРЕПА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ”

Цел на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помоще да се създадат условия за модерни образователни услуги чрез подобряване на образователната инфраструктура в професионалните училища от национално и регионално значение.

Настоящата процедура е насочена към изпълнението на следния инвестиционен приоритет:

- **Инвестиционен приоритет:** „Инвестиции в образованието, обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение“

Професионалното образование и обучение е един от основните фактори, определящи постигането на водещите цели за ЕС. То се явява основен инструмент за намаляване дела на преждевременно напусналите училище под 11%. Насърчаване на връзката между



професионалното образование, висшето образование и реалния сектор създава условия за развитие на личностни и професионални знания и умения през целия живот. Материално-техническата база в професионалните гимназии е амортизирана и морално остаряла. Изпълнение на дейностите за развитие на образователната инфраструктура в този вид образователни институции ще допринесат за обновяване и модернизирание на учебните кабинети, лабораториите и учебните работилници за осъществяване на качествено професионално образование с помощта на бизнеса.

Мерките и дейностите по Оперативната програма ще спомогнат за постигане на националната цел за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система до 2020 г. от „Националната програма за реформи България 2020“, както и целите, заложили в секторните документи за образование, като Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020), Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г. и др.

Конкретни цели на процедурата:

- Подобряване качеството на образователната среда и повишаване на нейната привлекателност сред учениците чрез обновяване на материалната база, осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане на професионалните училища от национално и регионално значение.
- Осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес чрез подобряване на инфраструктурата, места за обучение, спорт и отдих, както и осигуряване на помещения за извънучилищни занимания.
- Предоставяне на съвременни условия в образователната инфраструктура, което да допринесе за намаляване процента на преждевременно напусналите сферата на образованието и тяхната професионална реализация

Приоритет е даденна инвестициите в образователна инфраструктура с по-висока норма на обществена възвръщаемост и устойчивост. Приложени са следните критерии за приоритизация на професионалните училища:

Критерий 1. Професионални направления с национално значение за икономиката, отразяващи потребностите на обществено-икономическото развитие като цяло и на отделни сектори. Приоритетните професионални направления допринасят за по-висока добавена стойност, възвръщаемост и устойчивост на вложените ресурси.

В тази връзка, като приоритетно направление е изведено **Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство**

Критерий 2. Ученици от повече от една административна област - отразява регионалното и национално значение на училището.

Критерий 3. Ученици обучавани по повече от едно професионално направление - дава предимство на професионалните училища с изчистен профил и запазена образователна специализация.

Критерий 4. Училище в гранична община - има за цел да балансира критерия „ученици от повече от една административна област“, отчитайки географската неравнопоставеност на училищата в граничните общини от гледна точка на възможността да привлекат ученици от други административни области.

Критерий 5. Брой ученици - дава предимство на училища с повече ученици. При равни други условия единица инвестиция в образователна инфраструктура е с по-висока норма на обществена възвръщаемост и устойчивост.

Критерий 6. Регионална балансираност - оценява политиката за развитие на професионалните училища в рамките на една област. Отчита се по-високата значимост на професионалните училища, обучаващи ученици по професионални направления, отговарящи на нуждите на съответния регион и съобразно потребностите на регионалната икономика.



Професионалните гимназии с доминиращи професионални направления¹ „Ветеринарна медицина“, „Горско стопанство“ и „Растениевъдство и животновъдство“ подготвят кадри за сектора селско и горско стопанство, приоритетен за икономическото и обществено развитие на някои региони. Тези професионални гимназии са изведени в отделен списък за приоритизация с оглед спецификата на мрежата на тези училища и относително самостоятелния ѝ характер от гледна точка на разположението им. Отчетени са по-добрите перспектива за развитие на професионални училища с над общинско значение, както и по-високата значимост за земеделското образование на конкретни области на страната.

На база на посочените по-горе критерии е формиран следният приоритизиран списък на професионални училища **с определен размер на БФП за всеки отделен обект, както следва:**

Професионални училища, с направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:					
№	Училище – основни обекти	Населено място	Финансиращ орган през 2016 г. ²	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура,лв.
1	Професионална гимназия по ветеринарна медицина "И. П. Павлов"	Стара Загора	Община Стара Загора	19,1	1 300 000
2	Професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване "Сава Младенов"	Тетевен	Община Тетевен	16	1 300 000
3	Професионална гимназия по земеделие "Стефан Цанов"	Кнежа	Община Кнежа	15,7	1 300 000
4	Професионална гимназия по горско стопанство "Христо Ботев"	Велинград	Община Велинград	15	1 300 000
5	Професионална гимназия по механизация на селското стопанство "Никола Йонков Вапцаров"	Средище	Община Кайнарджа	14,7	1 300 000
6	Професионална гимназия по селско стопанство "Никола Пушкаров"	Попово	Община Попово	14,6	1 300 000
7	Професионална гимназия по механизация на селското стопанство	Разлог	Община Разлог	14	1 300 000
8	Професионална агротехническа гимназия "Никола Йонков Вапцаров"	Бяла Слатина	Община Бяла Слатина	13,5	1 300 000
9	Професионална гимназия по ветеринарна медицина "Проф.д-р Димитър Димов"	Ловеч	Община Ловеч	13,4	1 300 000
10	Професионална гимназия по селско стопанство "Хан Аспарух"	Исперих	Община Исперих	13,4	1 300 000
11	Професионална гимназия по селско стопанство Свети Георги Победоносец	Суворово	Община Суворово	13,3	1 300 000
12	Професионална гимназия по земеделие и горско стопанство	Стефан Караджа	Община Вълчи дол	13,1	1 300 000
13	Професионална гимназия по селско стопанство "Васил Левски"	Първомай	Община Първомай	13,1	1 300 000
14	Професионална гимназия по селско стопанство и лека промишленост	Карнобат	Община Карнобат	12,5	1 300 000

¹ Професионално направление, в което се обучават най-голям брой ученици.

² Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, обн. в ДВ бр.79 от 13.10.2015г., заварените до влизането в сила на закона професионални гимназии (в сила от 01.08.2016 г.), финансирани от Министерството на земеделието и храните, стават общински.



Професионални училища, с направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:					
№	Училище – основни обекти	Населено място	Финансиращ орган през 2016 г. ²	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.
15	Професионална гимназия по селско и горско стопанство	Кърджали	Община Кърджали	12,5	1 300 000
16	Професионална гимназия по селско стопанство	Нова Загора	Община Нова Загора	12,3	1 300 000
17	Професионална гимназия по ветеринарна медицина "Проф.д-р Георги Павлов"	Добрич	Община Добрич	12	1 300 000
18	Професионална земеделска гимназия "Добруджа"	Силистра	Община Силистра	12	1 300 000
19	Професионална гимназия по земеделие "Тодор Рачински"	Генерал Тошево	МОН	11,8	1 300 000
20	Професионална гимназия по ветеринарна медицина и селско стопанство "Св. Г. Победоносец"	Костинброд	Община Костинброд	11,5	1 300 000
21	Професионална гимназия по земеделие "Христо Ботев"	Ямбол	Община Ямбол	11,3	1 300 000
22	Професионална гимназия по аграрни технологии "Цанко Церковски"	Павликени	Община Павликени	11,1	1 300 000
23	Професионална гимназия по селско стопанство "Царица Йоанна"	Пазарджик	Община Пазарджик	11,1	1 300 000
24	Лесотехническа професионална гимназия	Берковица	Община Берковица	11	1 300 000
25	Професионална гимназия по селско стопанство „К. А. Тимирязев“	Две могили	Община Две могили		1 300 000
26	Професионална Гимназия по Механизация на селското стопанство"Ернесто Че Гевара"	Бояново	Община Елхово		1 300 000
27	Професионална гимназия по селско стопанство	Нови пазар	Община Нови пазар		1 300 000
ОБЩО:					35 100 000

Професионални училища, с направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:					
	Училище – резервни обекти*	Населено място	Финансиращ орган през 2016 г. ³	Получено общ бр.точки	Максимален размер на БФП, лв.
25	Професионална гимназия по хранене и земеделие "Дмитрий Иванович Менделеев"	Лом	Община Лом	10,8	1 300 000
	Професионална гимназия по селско, горско стопанство и туризъм "Никола Йонков Вапцаров"	Чепеларе	Община Чепеларе		1 300 000

³ Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, обн. в ДВ бр.79 от 13.10.2015г., заварените до влизането в сила на закона професионални гимназии (в сила от 01.08.2016 г.), финансирани от Министерството на земеделието и храните, стават общински.



Професионални училища, с направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:					
	Училище – резервни обекти*	Населено място	Финансиращ орган през 2016 г. ³	Получено бщ бр.точки	Максимален размер на БФП, лв.
26	Професионална гимназия по селско стопанство	Чирпан	Община Чирпан	10,7	1 300 000
27	Професионална гимназия по аграрно стопанство	Добрич	Община Добрич	10,6	1 300 000
ОБЩО:					5 200 000

* Резервните обекти могат да бъдат подадени при наличие на финансов ресурс, след финансиране на основните обекти. Предвид равния брой точки на една част от резервните обекти, същите могат да бъдат включени в проектни предложения само след наличие/освобождение на средства, достатъчни за финансиране на първите резервни проекти и по двата компонента. За целта настоящите Насоки за кандидатстване следва да бъдат изменени.

Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:						
№	Училище – основни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.	партньори
1	Професионална гимназия по електротехника и електроника	Пловдив	МОН	19,8	2 000 000	
2	Професионална гимназия по транспорт и енергетика "Хенри Форд"	София	МОН	18,9	1 328 000	
3	Професионална гимназия по архитектура, строителство и геодезия "Арх.Камен Петков"	Пловдив	МОН	18,7	1 290 000	
4	Софийска гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Христо Ботев"	София	МОН	18,7	519 000	
5	Софийска професионална гимназия по електроника "Джон Атанасов"	София	МОН	18,5	608 000	
6	Национална професионална гимназия по прецизна техника и оптика "М. В. Ломоносов"	София	МОН	18	1 379 000	
7	Професионална гимназия по компютърни технологии и системи	Правец	МОН	17,4	1 923 000	Технически университет - София
8	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Лубор Байер"	Стара Загора	МОН	17,4	891 000	
9	Професионална гимназия по аудио-, видео- и телекомуникации "А. С. Попов"	София	МОН	17	707 000	
10	Професионална гимназия по електротехника и електроника "Апостол Арнаудов"	Русе	МОН	16,7	1 138 000	



Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.	партньори
11	Професионална гимназия по механоелектротехника и електроника	Бургас	Община Бургас	16,6	1 400 000	
12	Професионална гимназия по електротехника	Варна	МОН	16,5	789 000	Община Варна
13	Професионална гимназия по икономика и мениджмънт	Пазарджик	МОН	16,5	930 000	
14**	Професионална гимназия по електроника "Джон Атанасов"; Професионална гимназия по електротехника и технологии "Г. С. Раковски"	Стара Загора	МОН	16,4	2 000 000	
15	Професионална гимназия по туризъм "Професор д-р Асен Златаров"	Варна	МОН	16,2	1 323 000	
16	Професионална гимназия по икономика "Карл Маркс"	Смолян	МОН	16,2	1 158 000	
17	Професионална техническа гимназия	Варна	МОН	16,1	1 238 000	
18	Национална финансово-стопанска гимназия	София	МОН	16	578 000	
19	Професионална гимназия по икономика "Д-р Иван Богоров"	Варна	Община Варна	15,8	1 400 000	
20	Национална търговско-банкова гимназия	София	МОН	15,8	425 000	
21	Професионална гимназия по икономическа информатика "Джон Атанасов"	Търговище	МОН	15,8	479 000	
22	Неврокопска професионална гимназия "Димитър Талев"	Гоце Делчев	МОН	15,7	1 256 000	
23	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Кольо Фичето"	Бургас	Община Бургас	15,7	1 400 000	
24	Професионална гимназия по туризъм "Проф.д-р Асен Златаров"	Бургас	Община Бургас	15,6	1 400 000	
25	Национална търговска гимназия	Пловдив	МОН	15,6	1 115 000	
26	Технологично училище Електронни системи към Технически Университет - София	София	МОН	15,5	1 573 000	Технически университет - София
27	Професионална гимназия по подемна, строителна и транспортна техника "Н. Й. Вапцаров"	Ямбол	МОН	15,5	2 000 000	
28	Професионална техническа гимназия "Шандор Петьофи"	Разград	МОН	15,4	1 426 000	



Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.	партньори
29	Професионална гимназия по хранителни технологии и техника	Пловдив	Община Пловдив*	14,9	1 400 000	
30	Софийска професионална гимназия по туризъм	София	МОН	14,8	657 000	
31	Професионална гимназия по механоелектротехника "Ген.Иван Бъчваров"	Севлиево	МОН	14,6	1 253 000	
32	Професионална гимназия "Проф. д-р Асен Златаров"	Видин	МОН	14,6	1 189 000	
33	Професионална гимназия по икономика и мениджмънт "Йордан Захариев"	Кюстендил	МОН	14,5	564 000	
34	Професионална гимназия по химични технологии "Акад. Н. Д. Зелинский"	Бургас	МОН	14,4	1 486 000	
35	Професионална гимназия по туризъм "Проф. д-р Асен Златаров"	Пловдив	МОН	14,4	1 220 000	
36	Финансово-стопанска гимназия "Атанас Буров"	Хасково	МОН	14,4	1 504 000	
37	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия " Васил Левски"	Благоевград	МОН	14,3	903 000	
38	Професионална гимназия по транспорт "Гоце Делчев"	Пловдив	МОН	14,3	761 000	
39	Варненска морска гимназия "Свети Николай Чудотворец"	Варна	МОН	14,2	1 332 000	
40	Професионална гимназия по електротехника и електроника "Константин Фотинов"	Бургас	Община Бургас	14,1	1 400 000	
41	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Ангел Попов"	Велико Търново	МОН	14	2 000 000	
42	Професионална гимназия по електротехника и автоматика	София	МОН	14	1 141 000	
43	Професионална гимназия по туризъм "Алеко Константинов"	Баня	МОН	14	548 000	
44	Варненска търговска гимназия "Георги Стойков Раковски"	Варна	МОН	13,9	1 274 000	
45	Държавна търговска гимназия "Димитър Хадживасилев"	Свищов	МОН	13,9	1 105 000	
46	Професионална гимназия по транспорт "Макгахан"	София	МОН	13,9	1 244 000	
47	Професионална гимназия по ядрена енергетика "Игор Курчатев"	Козлодуй	МОН	13,9	1 545 000	
48	Търговска гимназия	Бургас	Община Бургас	13,8	1 400 000	



Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.	партньори
49	Професионална гимназия по икономика и управление "Елиас Канети"	Русе	МОН	13,8	762 000	
50	Професионална гимназия по дървообработване и строителство "Цар Иван Асен II"	Хасково	Община Хасково*	13,8	1 400 000	
51	Земеделска професионална гимназия "Климент Аркадиевич Тимирязев"	Сандански	Община Сандански*	13,6	1 400 000	
52	Професионална гимназия по икономика "Иван Илиев"	Благоевград	МОН	13,6	1 041 000	
53	Професионална гимназия по електроника и химични технологии "Проф.Асен Златаров"	Плевен	МОН	13,6	2 000 000	
54	Професионална гимназия "Генерал Владимир Заимов"	Сопот	МОН	13,5	764 000	
55	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Васил Левски"	Варна	МОН	13,4	920 000	
56	Професионална гимназия по туризъм "Иван П. Павлов"	Русе	МОН	13,4	1 367 000	
57	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия	Шумен	МОН	13,4	1 095 000	
58	Професионална гимназия по електротехника и електроника "Михайло Василиевич Ломоносов"	Горна Оряховица	МОН	13,3	1 255 000	
59	Професионална гимназия по механоелектротехника "Стойчо и Кица Марчеви" ПГМЕТ "Стойчо и Кица Марчеви"	Хасково	МОН	13,3	1 164 000	
60	Професионална гимназия по механоелектротехника	Пазарджик	МОН	13,1	713 000	
61	Професионална гимназия по подемна, строителна и транспортна техника	София	МОН	13	986 000	
62	Софийска гимназия по хлебни и сладкарски технологии	София	МОН	13	647 000	Столична община
63	Финансово-стопанска гимназия "Васил Левски"	Добрич	МОН	12,9	455 000	
64	Професионална гимназия по туризъм "Михалаки Георгиев"	Видин	МОН	12,9	544 000	
65	Професионална гимназия по техника и строителство "Арх. Йордан Миланов"	Перник	МОН	12,8	776 000	Община Перник
66	Търговска гимназия "Княз Симеон Търновски"	Стара Загора	Община Стара Загора	12,7	1 400 000	



Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.	партньори
67	Професионална гимназия по икономика	Перник	МОН	12,7	652 000	Община Перник
68	Професионална гимназия по туризъм "П. К. Яворов"	Добрич	МОН	12,7	519 000	
69	Професионална гимназия по транспорт	Бургас	Община Бургас	12,6	1 400 000	
70	Професионална техническа гимназия "Никола Йонков Вапцаров"	Враца	МОН	12,6	1 315 000	
71	Професионална техническа гимназия "Д-р Никола Василиади"	Габрово	МОН	12,6	1 342 000	
72	Професионална гимназия по техника и електротехника "Христо Ботев"	Монтана	МОН	12,5	1 537 000	
73	Професионална гимназия "Акад. Сергей П. Корольов"	Дупница	МОН	12,5	1 112 000	
74	Професионална гимназия по туризъм "Д-р Васил Берон"	Велико Търново	МОН	12,3	571 000	
75	Професионална гимназия по механотехника "Професор Цветан Лазаров"	Пловдив	МОН	12,2	2 000 000	
76** *	Професионална гимназия по туризъм "Александър Паскалев"; Професионална гимназия по лека промишленост "Райна Княгиня"	Хасково	МОН	12,2	734 000	
77	Професионална гимназия по химични и хранително-вкусови технологии "Дм.Ив.Менделеев"	Варна	МОН	12,1	1 455 000	
78	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Проф. арх. Стефан Стефанов"	Монтана	МОН	12,1	1 607 000	
79	Професионална гимназия по икономика "Георги Стойков Раковски"	Ямбол	МОН	12,1	1 034 000	
80	Професионална гимназия по транспорт	Владимирово	МОН	12	859 000	
81	Професионална гимназия по транспорт	Русе	МОН	12	1 120 000	
82	Професионална гимназия по енергетика и електротехника	Гълъбово	Община Гълъбово	12	1 400 000	
83	Професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване "Николай Хайтов"	Варна	Община Варна*	11,9	1 400 000	
84	Професионална гимназия по строителство и архитектура	Пазарджик	МОН	11,8	985 000	
85	Професионална гимназия по механотехника "Юрий Гагарин"	Русе	МОН	11,8	713 000	



Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.	партньори
86	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Пеньо Пенев"	Русе	МОН	11,8	1 092 000	
87	Професионална гимназия по икономика	Шумен	МОН	11,8	1 023 000	
88	Професионална гимназия по икономика "Алеко Константинов"	Кърджали	МОН	11,7	1 287 000	
89	Професионална гимназия по икономика и туризъм "Проф. д-р Асен Златаров"	Петрич	МОН	11,7	686 000	
90	Професионална гимназия по битова техника	Пловдив	МОН	11,7	987 000	
91	Професионална гимназия по хотелиерство и туризъм "Акад. Неделчо Неделчев"	Сливен	МОН	11,7	814 000	Община Сливен
92	Професионална гимназия по механоелектротехника	Ловеч	МОН	11,7	837 000	
93	Професионална гимназия по механоелектротехника	Плевен	МОН	11,6	2 000 000	
94	Държавна финансово-стопанска гимназия "Интелект"	Плевен	Община Плевен	11,6	1 400 000	
95	Финансово-стопанска гимназия "Васил Левски"	Монтана	МОН	11,5	1 340 000	
96	Професионална гимназия по икономика "Робер Шуман"	Разград	МОН	11,5	866 000	
97	Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги "Атанас Буров"	Силистра	МОН	11,5	772 000	Община Силистра
98	Професионална гимназия "Велизар Пеев"	Своге	МОН	11,5	1 431 000	
99	Професионална гимназия по електроника "Александър Степанович Попов"	Велико Търново	МОН	11,4	1 351 000	
100	Старопрестолна гимназия по икономика	Велико Търново	МОН	11,4	991 000	
101	Професионална гимназия по текстил и моден дизайн	София	МОН	11,4	745 000	
102	Професионална гимназия "Цар Иван Асен II"	Асеновград	МОН	11,3	1 444 000	
103	Благоевградска професионална гимназия	Благоевград	Община Благоевград	11,2	1 400 000	
104	Професионална гимназия по транспорт "Проф. Цветан Лазаров"	Плевен	МОН	11,2	1 244 000	



Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП по настоящата процедура, лв.	партньори
105	Професионална гимназия по механотехника "Владимир Комаров"	Силистра	МОН	11,2	917 000	
106	Професионална гимназия по механотехника	Сливен	МОН	11,2	706 000	
107	Професионална гимназия по механоелектротехника "Христо Смирненски"	Кнежа	МОН	11,1	650 000	
108	Професионална гимназия по транспорт и транспортен мениджмънт	Казанлък	МОН	11,1	1 399 000	
109	Професионална гимназия по туризъм "Алеко Константинов"	Плевен	МОН	11	1 062 000	
110	Професионална гимназия по хранително-вкусови технологии "Проф. д-р Георги Павлов"	Столична	Столична община*	11	1 400 000	
111	Професионална гимназия по икономика и туризъм "Алеко Константинов"	Велинград	МОН	10,9	966 000	
112	Професионална гимназия по техника и мениджмънт "Христо Ботев"	Ботевград	МОН	10,9	1 454 000	
113	Професионална гимназия по ресторантьорство, търговия и обслужване	Плевен	МОН	10,7	573 000	
114	Професионална гимназия по подемна, строителна и транспортна техника "Г.С.Раковски"	Плевен	МОН	10,6	1 092 000	
115	Професионална техническа гимназия "Иван Райнов"	Ямбол	МОН	10,6	404 000	
116	Професионална техническа гимназия "Цар Симеон Велики"	Търговище	МОН	10,6	1 615 000	
117	Професионална гимназия по икономика "Професор доктор Димитър Табаков"	Сливен	МОН	10,5	922 000	Община Сливен
118	Професионална гимназия по облекло "Ана Май"	Пловдив	МОН	10,4	368 000	
119	Професионална гимназия по ветеринарна медицина и земеделие "Александър Стамболийски"	Лозница	Община Лозница	10,4	1 400 000	
120	Професионална гимназия по електроника и енергетика	Банско	МОН	10,4	935 000	
ОБЩО:					135 616 000	



*** Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, обн. в ДВ бр.79 от 13.10.2015г., заварените до влизането в сила на закона професионални гимназии (в сила от 01.08.2016 г.), финансирани от Министерството на земеделието и храните, стават общински**

**** ПГЕ „Джон Атанасов“ - гр. Стара Загора е в процес на преместване в сградата на Професионалната гимназия по електротехника и технологии Т. С. Раковски", гр. Стара Загора. Поради тази причина двете гимназии са посочени на един ред в приложения списък (пореден № 14).**

***** Професионална гимназия по лека промишленост "Райна Княгиня", гр. Хасково е посочена на един ред в приложения списък заедно Професионална гимназия по туризъм "Александър Паскалев", гр. Хасково, тъй като се помещават в една и съща сграда (пореден № 76).**

Професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“:						
№	Училище – резервни обекти	Населено място	Бенефициент	Получен общ бр.точки	Максимален размер на БФП, лв.	Партньор
121	Професионална гимназия по транспорт "Христо Смирненски"	Крумовград	МОН	10,3	580 000	
122	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Никола Фичев"	Плевен	МОН	10,3	554 000	
123	Професионална гимназия по туризъм "Пенчо Семов"	Габрово	МОН	10,2	1 595 000	
124	Професионална гимназия по облекло и хранене "Райна Княгиня"	Стара Загора	МОН	10,2	778 000	
125	Професионална гимназия по механоелектротехника "Юрий Гагарин"	Петрич	МОН	10,1	1 573 000	
126	Професионална гимназия по индустриални технологии, мениджмънт и туризъм	Панагюрище	МОН	10,1	785 000	
127	Професионална гимназия по облекло "Недка Иван Лазарова"	Русе	МОН	10,1	478 000	
128	Професионална гимназия по речно корабостроене и корабоплаване	Русе	МОН	10	685 000	
129	Професионална гимназия по транспорт	София	МОН	10	684 000	
130	Професионална гимназия по механотехника, електроника, телекомуникации и транспорт "Христо Ботев"	Шумен	МОН	10	1 075 000	
ОБЩО:					8 787 000	

*** Резервните обекти могат да бъдат подадени при наличие на финансов ресурс след финансиране на основните обекти. Предвид равния брой точки на една част от резервните обекти, същите могат да бъдат включени в проектни предложения само след наличие/освобождане на средства, достатъчни за финансиране на първите резервни проекти и по двата компонента.**

Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата процедура:

Във формуляра за кандидатстване от бенефициента няма да се изисква информация за посочения по-долу индикатор за резултат.



Индикатори за резултат:

- Дял на модернизирани образователни институции – %.

Във формуляра за кандидатстване кандидатите следва да заложат и предоставят информация по всички посочени по-долу индикатори за продукт:

Индикатори за изпълнение (продукт):

- Грижи за децата и образование: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – бр. ученици;
- Представители на маргинализирани групи, включително роми, облагодетелствани от модернизирана образователна инфраструктура - бр. ученици
- Модернизирани образователни институции – брой.

2.1. Процедура за изпълнение на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Изпълнението на настоящата процедура се извършва чрез **процедура на директно предоставяне** на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл.25, ал.1, т. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове /ЗУСЕСИФ/и съгласно чл.2, т.2 от ПМС № 162/5.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. ,

Съгласно чл.43 ал.1 от ЗУСЕСИФ процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е тази, при която проектно предложение може да подаде само кандидат, който е изрично посочен в съответната програма или в документ, одобрен от Комитета за наблюдение на програмата като конкретен бенефициент, който може да получи безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на дадена дейност.

Кандидатстването по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се осъществява въз основа на проектни предложения, които се оценяват в съответствие с критериите, описани в настоящите Насоки за кандидатстване.

Конкретни бенефициенти по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съгласно приоритизиран списък, посочени в *т.4.4.1 Допустими кандидати*, са:

по компонент 1 – МОН и общините, на чиято територия са разположени професионални училища по направление „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“ съгласно приоритизиран списък

по компонент 2 - МОН и общините, на чиято територия са разположени професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“ съгласно приоритизиран списък.

3. ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО ПРОЦЕДУРАТА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помоще, както следва:

Процедура	Общ размер на финансовите средства (100% БФП)	Съфинансирани от ЕФРР (85%)	Национално съфинансирани (15%)
BG16RFOP001-3.002 ”Подкрепа за	169 078 880,52 ⁴ лева	143 717 048,44 лева	25 461 832,08 лева

⁴Първоначалния общ размер на БФП по процедурата от 166 478 880,52 лв. се увеличава с 2,6 млн.лв., вследствие Решение на 15-тото заседание на КН и изменение на ОПРР



професионалните училища в Република България“	86 448 658,89 евро	73 481360,06евро	12 967 298,83евро
--	---------------------------	-------------------------	--------------------------

С цел максимално оползотворяване на финансовия ресурс по процедурата под внимание се взема общия размер на спестения ресурс по процедурата, независимо по кой компонент се отнася с цел да се подкрепят оптимално възможен брой проектни предложения от резервния списък. Към датата на изменение на процедурата през март 2020 г. свободния ресурс вследствие анекси/приключване на договори за БФП по процедурата е в размер на 7 млн. лв. В допълнение, след Решение на 15-тото заседание на КН на ОПРР за прехвърляне на ресурс към Приоритетна ос 3, **общият размер на финансовите средства по настоящата процедура се увеличава с 2 600 000 лв.**

Сумата представлява общият предвиден размер за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло горепосочената сума при недостатъчен брой качествени проектни предложения, отговарящи на предварително зададените критерии, както и в случай, че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс.

Размер на безвъзмездната финансова помощ за проектно предложение, включващо един обект на интервенция:

Компонент 1:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): НП

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): 1 300 000 лв.

Компонент 2:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): НП

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): съгласно **максималната прогнозна стойност на БФП за всяка професионална гимназия, посочена в приоритизирания списък в настоящите Насоки за кандидатстване**

ВАЖНО!!!

- ✚ ПО ПРЕЦЕНКА НА КОНКРЕТНИЯ БЕНЕФИЦИЕНТ В РАМКИТЕ НА ЕДНО ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ МОГАТ ДА БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ НЯКОЛКО ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ ИЛИ ВСИЧКИ ИНСТИТУЦИИ ПО СЪОТВЕТНИЯ КОМПОНЕНТ, ЗА КОИТО ОТГОВАРЯ КОНКРЕТНИЯ БЕНЕФИЦИЕНТ. В ТОЗИ СЛУЧАЙ МАКСИМАЛНИЯТ РАЗМЕР НА БФП ПО ПРОЕКТА СЕ ОПРЕДЕЛЯ ВЗАВИСИМОСТ ОТ БРОЯ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ, ВКЛЮЧЕНИ В НЕГО.**
- ✚ КОНКРЕТНИТЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ СЛЕДВА ДА ИМАТ ПРЕДВИД, ЧЕ В ЕДНО ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НЕ МОГАТ ДА СЕ ВКЛЮЧВАТ ПРОФЕСИОНАЛНИ УЧИЛИЩА, КОИТО ПОПАДАТ В РАЗЛИЧНИ КОМПОНЕНТИ. ПО ОТДЕЛНИТЕ КОМПОНЕНТИ СЛЕДВА ДА СЕ ПОДАВАТ ОТДЕЛНИ ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.**
- ✚ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ НЕ СЕ ИЗИСКВА СЪФИНАНСИРАНЕ ОТ КОНКРЕТНИЯ БЕНЕФИЦИЕНТ КАТО ЧАСТ ОТ НАЦИОНАЛНОТО СЪФИНАНСИРАНЕ (15%) В РАМКИТЕ НА БФП (100%).**



4. ПРАВИЛА ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Настоящите Насоки за кандидатстване установяват правилата за представяне, оценка и изпълнение на проекти, финансирани по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл.25, ал.1, т.2. от ЗУСЕСИФ и чл.2, т.2 на ПМС №162/ 05.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.

Кандидатстването по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се осъществява въз основа на проектни предложения.

4.1 Правила по отношение на проекти, генериращи нетни приходи

Съгласно чл. 61 от Регламент (ЕС) № 1303/ 2013 г., „нетни приходи“ означава паричните потоци, заплащани директно от потребителите за стоки и услуги, предоставени с операцията, като такси, заплащани директно от потребителите за използването на инфраструктура, продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или плащанията за услуги минус всички оперативни разходи и разходи за подмяна на недълготрайно оборудване за съответния период. Генерираните от операцията икономии от оперативните разходи се разглеждат като нетни приходи, освен ако не са компенсирани от равностойно намаляване на субсидиите за дейността.

За определяне доколко един проект генерира приходи или не следва да се провери доколко в резултат от изпълнението му се очаква нарастване на генерираните от инфраструктурата приходи или възникване на допълнителни приходи. В случай че не е налице разлика в размера на входящите парични потоци с и без реализирането на проекта, това би означавало, че проектът не е генериращ приходи. В случай че в резултат от реализиране на проекта е налице увеличение в размера на входящите парични потоци, това би било основание да се твърди, че е наличен допълнителен поток от приходи, което превръща проекта в генериращ приходи.

Всяко проектно предложение, което има потенциал да генерира приходи, и тези приходи могат да бъдат оценени към момента на кандидатстване, следва да бъде придружено от финансов анализ. За проекти, генериращи нетни приходи, безвъзмездната финансова помощ по ОПРР (100%) е до размера на сумата по решението съгласно представения финансов анализ.

4.2 Режим на държавни помощи

УО на ОПРР 2014-2020 осъществява предварителен и последващ контрол за спазването на правилата и процедурите за държавните помощи в ЕС и в Република България при подготовката и провеждането на настоящата процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Предоставянето на публичен ресурс, в това число безвъзмездна финансова помощ от ОПРР 2014-2020, трябва да е съобразено с правилата за държавни помощи, като се отчита принципната недопустимост на държавните помощи и възможните хипотези на съвместимост, които Договорът за ЕС, Регламентите и националното законодателство предвиждат.

Бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на БФП са длъжни да спазват законодателството в областта на обществените поръчки и държавните помощи и да не допуснат средствата, получени по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, да бъдат предоставени на трети лица в нарушение на режима на държавни помощи.

Предвижданите за финансиране видове дейности в рамките на всеки един от допустимите компоненти за финансиране по настоящата процедура не съдържат елемент на държавна помощ, тъй като интервенциите са насочени изцяло към училища, които са част от държавната образователна система. Съгласно действащото законодателство, средното образование в България е право на всеки български гражданин и се предоставя безвъзмездно. Образованието



е част от публичните функции на държавата и на общината. Финансирането на училищата се осъществява с публични средства – за сметка на държавния или общинския бюджет.

Съгласно практиката на Европейската комисия общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, което е предимно или изцяло финансирано и контролирано от държавата, се счита за дейност с нестопанска цел. Неикономическото естество на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Тези финансови вноски често обхващат само малка част от реалните разходи за услугата и затова не могат да бъдат смятани за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно те не променят неикономическия характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства⁵.

*Следва да се има предвид че предлаганата за финансиране инфраструктура по настоящата процедура е насочена към обслужване на приоритетни професионални направления, които с по-висока норма на обществена възвръщаемост и устойчивост. Приоритизирането на ключовите обекти на държавната образователна инфраструктура и общинската образователна инфраструктура с национално и регионално значение е извършено в съответствие с **Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България, одобрена от Министерството на образованието и науката като при оценката са приложени критерия като** направления с национално значение за икономиката; регионално и национално значение на училището; ученици, обучавани по повече от едно професионално направление; училище в гранична община; брой ученици и регионална балансираност. На тази база професионалните гимназии с доминиращи професионални направления „Ветеринарна медицина“, „Горско стопанство“ и „Растениевъдство и животновъдство“ са изведени като приоритетни, тъй като подготвят кадри за сектора селско и горско стопанство, приоритетен за икономическото и обществено развитие на някои региони. Тези професионални гимназии са изведени в отделен списък за приоритизация с оглед спецификата на мрежата на тези училища и относително самостоятелния ѝ характер от гледна точка на разположението им. Отчетени са по-добрите перспектива за развитие на професионални училища с над общинско значение, както и по-високата значимост за земеделското образование на конкретни области на страната.*

Съгласно Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Известието) публичното финансиране на инфраструктура попада в приложното поле на правилата за държавните помощи доколкото инфраструктурата се ползва за изпълнение на стопански дейности. Според т. 203 от Известието публичното финансиране на инфраструктура, която не е предназначена за търговска експлоатация, по принцип е изключено от прилагането на правилата за държавна помощ.

Съгласно т. 207 от Известието в случай на смесено ползване на инфраструктурата, „нейното финансиране може да попадне изцяло извън правилата за държавните помощи, при условие че стопанското използване остава само спомагателно, т.е. дейност, която е пряко свързана и необходима за експлоатацията на инфраструктурата или неразривно свързана с нейната основна нестопанска употреба. Следва да се приеме, че това е така, когато стопанските дейности използват същите производствени фактори като първичните нестопански дейности, например материали, оборудване, труд или дълготрайни активи. Обхватът на спомагателните стопански дейности трябва да остава ограничен спрямо капацитета на инфраструктурата⁶. Освен това Комисията счита, че публичното финансиране, предоставено за обичайни съоръжения (например ресторанти, магазини или платен паркинг) на инфраструктури, които се използват почти изключително за нестопанска дейност, обикновено не оказва влияние върху търговията между държавите

⁵ Съобщение на Комисията за прилагането на правилата на Европейския съюз към компенсацията, предоставена за предоставянето на услуги от общ икономически интерес (2012/С 8/02)

⁶ Използването на инфраструктурата за стопански цели може да се счита за спомагателно, когато заделяният всяка година капацитет за тази дейност не надхвърля 20 процента от общия годишен капацитет на инфраструктурата.



членки, тъй като тези обичайни съоръжения е малко вероятно да привлекат клиенти от други държави членки и тяхното финансиране е малко вероятно да окаже повече от пренебрежим ефект върху трансграничните инвестиции или установяване.“ Подкрепа за обичайни съоръжения може да бъде допусната само при наличие на солидна аргументация за тяхната необходимост за нормалното функциониране на образователната инфраструктура и че същата обслужва само ползвателите на изградената инфраструктура.

!!!Инфраструктурата, обект на интервенции в рамките на настоящата процедура в общия случай е с нестопанско предназначение, тъй като е насочена към подпомагане единствено на образователната функция на професионалните училища и служи изцяло за осигуряване на образователните дейности/направления, включени в рамката на учебната програма, които са част от общообразователната услуга с неикономически характер.

Същевременно, в рамките на училищата има помещения/части, в които се осъществява както основната образователна дейност, така и допълнителна стопанска дейност, като стопанската дейност е с чисто допълващ характер или е неразривно свързана с основното нестопанско използване на инфраструктурата и потребява **точно** същите ресурси (като материали, оборудване, труд и постоянен капитал) като нестопанските дейности. Пример за помещения, предназначени за осъществяване на основната образователна дейност, в които се осъществява допълнителна стопанска дейност са учебни зали, които в отделни случаи се ползват под наем за провеждането на различни събития, басейни и спортни зали, в които се допускат и външни лица срещу заплащане и т. н. Тези помещения са с основно предназначение да обслужват образователна функция на училищата и се използват за нуждите на учениците в рамките на специалностите от одобрената учебна програма, но в тях се извършват и странични дейности с икономически характер. Възможността инфраструктурата да се използва за осъществяване на извънкласни занимания (в извънучебно време) или от външни за училищата лица срещу заплащане в рамките на времето, в което не се използва от учениците по програма, не променя нестопанския характер на дейността, доколкото заема много ограничена част от капацитета на инфраструктурата. В тези случаи за двете дейности се употребяват едни и същи ресурси (оборудване, труд и постоянен капитал) и финансирането им не би нарушило правилата в областта на държавните помощи, при условие, че не повече от 20 % от съответния общ годишен капацитет на инфраструктурата се използва по стопански начин.

Съотношението между икономическа и неикономическа дейност се изчислява на база на действителните годишни разходи за използване на едни и същи ресурси (материали, оборудване, труд и постоянен капитал) и изчисление на годишното разпределение на тези разходи за икономическа и неикономическа дейност. Определянето на общия капацитет, използван за икономически дейности и неикономически дейности се извършва на база на наличните в счетоводната система на кандидата данни за годишните разходи, свързани с използването на ресурсите за икономически и неикономически дейности. Сумата от тези годишни разходи е годишният капацитет, използван за икономическа и неикономическа дейност на кандидата. Годишен капацитет за икономическа дейност е сумата на разходите за икономическа дейност на всички ресурси на кандидата. Когато се установи, че делът на капацитета, отделен за икономически дейности през годината надхвърли 20 на сто от общия годишен капацитет, бенефициентът дължи възстановяване на неправомерно получена държавна помощ.

ВАЖНО!!!

Когато в инфраструктурата, предмет на интервенция по настоящата процедура, има **помещения/части от сградата, ползвани единствено по стопански начин,** мерките, които ще се финансират с безвъзмездна финансова помощ, следва да са насочени към общото подобряване на инфраструктурата /външни ремонти/ без да се подпомага директно осъществяването на стопанска дейност. Такива допустими дейности, които не представляват държавна помощ, са например ремонти на фасадата, мерките за енергийна ефективност и други



подобни, които не се реализират вътре в помещения/части от сградата, в които се извършва стопанска дейност, но са необходими за цялостното ѝ обновяване.

!!!Изключение от това правило представляват обичайните съоръжения като например книжарница, ученическа столова и т.н., които не заемат повече от 20% от площта на финансираната инфраструктура. УО на ОПРР приема, че наличието на такива съоръжения няма да промени характера на финансираната инфраструктура, ако помещенията, които не се ползват за осъществяване на обичайните дейности, са ограничени по размер и заемат само малка площ от общата площ на сградите.

ВАЖНО!

Ако в рамките на инфраструктурата, предмет на интервенции по проекта, се осъществява стопанска дейност, бенефициентът се задължава да осигури ясно разграничение на стопанската и нестопанската дейности по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с тях, включително чрез система за водене на аналитична счетоводна отчетност, чрез която се отделя стопанската от нестопанската дейност на професионалното училище.

Във всички останали случаи, когато **в рамките на подпомаганата инфраструктура се осъществява както нестопанска, така и стопанска дейност**, бенефициентите по настоящата процедура, с подаване на проектното си предложение, следва да представят и декларация (Приложение В3), с която да декларират следното:

- в инфраструктурата, обект на интервенции, се осъществяват едновременно стопанска и нестопанска дейност и двата вида дейности са ясно разграничени по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с тях, включително чрез система за водене на аналитична счетоводна отчетност, чрез която се отделя стопанската от нестопанската дейност на училището;
- има ли помещения/части от сграда, обект на интервенции по проекта, в които се изпълнява изцяло стопанска дейност и кои са те;
- има ли помещения/части от сграда, обект на интервенции по проекта, в които се осъществява както основната образователна дейност, така и стопанска дейност, за която се употребяват същите ресурси, необходими и за нестопанската дейност, и кои са тези помещения/части;
- има ли помещения/части от сграда, обект на интервенция, които представляват обичайни съоръжения и в тях се изпълнява стопанска дейност с чисто допълващ характер, т.е. тя е пряко свързана и необходима за функционирането на образователната институция, като площта им не е повече от 20% от площта на сградата.
- безвъзмездната финансова помощ, за която кандидатства съответното училище и която ще бъде предоставена по настоящата процедура, ще бъде използвана само за финансиране на инфраструктура, в/с която не се осъществява стопанска дейност или ако по изключение се осъществява стопанска дейност то е налице едновременно изпълнение на следните условия:
 - стопанската дейност е с чисто допълващ характер, т.е. тя е пряко свързана и необходима за функционирането на образователната институция или инфраструктура или е неразривно свързана с нейното основно нестопанско използване;
 - стопанската дейност потребява същите ресурси (като материали, оборудване, труд и постоянен капитал) като нестопанските дейности и капацитетът, използван всяка година за стопански дейности, няма да надвишава 20 % от съответния общ годишен капацитет на инфраструктурата.



При подаване на проектното предложение бенефициентът поема ангажимент за изпълнение на така описаните условия чрез представянето на декларация за наличие или липса на стопанска дейност (Приложение В3). Наличието на стопанска дейност към момента на кандидатстване в предложените за финансиране сгради ще бъде проверено от УО на ОПРР на място в процеса на оценка на проектите предложения.

В подкрепа на декларираните данни кандидатът следва да представи Счетоводната политика, годишен финансов отчет, включително оповестяванията (пояснителни бележки) и/или справка/и от аналитичните счетоводни ведомости, от които да са видни възможността за и надлежното разграничение на двата вида дейности по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с тях.

При описанието на дейностите във формуляра за кандидатстване кандидатът следва да обоснове неикономическия характер на дейностите, които обслужват подпомаганата инфраструктура или изпълнението на условието, че стопанската дейност е с чисто допълващ характер или е неразривно свързана с основното нестопанско използване на инфраструктурата, че потребява същите ресурси (като материали, оборудване, труд и постоянен капитал) като нестопанските дейности и че времевият капацитет, отпускан всяка година за въпросната стопанска дейност, не надвишава 20 % от съответния общ годишен капацитет на инфраструктурата

Изпълнението на условията и поетите ангажименти ще се контролира от страна на УО на ОПРР в рамките на проверките на място в периода на изпълнение и устойчивост на проектите.

При промяна в нестопанския характер на ползване на инфраструктурата, УО на ОПРР ще извърши индивидуална проверка за наличието на държавна помощ, като при необходимост има право да наложи допълнителни условия, които бенефициентът следва да изпълни с цел осигуряване на съответствие с правилата в областта на държавните помощи. При неизпълнение на тези условия, включително при обективна невъзможност за привеждане на помощта в съответствие с приложимия режим, бенефициентът дължи връщане на неправомерно предоставената помощ заедно с лихвите.

ВАЖНО!!!

С оглед гарантиране на съответствие с правилата в областта на държавните помощи, декларираните на етапа на кандидатстване данни по отношението на наличието/липсата на стопанска дейност следва да останат в сила през целия определен за счетоводни цели полезен живот на финансираната инфраструктура/активи, за което бенефициентът поема съответен ангажимент.

В случай че даден актив, финансиран в рамките на проекта се използва и за стопанска, и за нестопанска дейност, този факт следва да бъде отразен в счетоводния амортизационен план, респективно в отчетените разходи за амортизации по начин, който да позволи проследяване на частта от актива, ползвана за стопанската и/или нестопанската дейност съобразно действителната му употреба.

Управляващият орган ще проверява изпълнението горепосочените условия, както на етапа на кандидатстване, така и на етапа на изпълнение и в периода на устойчивост на проектите.

В случай, че при проверка от страна на Управляващия орган бъде установено, че ограничението за стопански дейности до 20% от годишния капацитет на съответната инфраструктура е надхвърлено, или съответно че стопанските дейности не са неразривно свързани с основната нестопанска употреба на инфраструктурата, бенефициентът ще трябва да възстанови неправомерно получената помощ.

4.3 Хоризонтални политики

Във всяко проектно предложение в т. 11 от формуляра за кандидатстване кандидатите следва да представят информация за съответствието на проектното предложение с посочените



принципи. Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

4.3.1 Устойчиво развитие

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с насоките за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата

В изпълнение на новите изисквания за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на Европейския съюз за програмен период 2014-2020, Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 прилага принципа на интегриране на ПОС и ПИК в процеса на програмиране чрез избора на тематични цели и инвестиционни приоритети, попадащи в областта на околната среда и климата. Конкретно, чрез своите мерки, ОПРР 2014-2020 допринася за изпълнение на следните интервенции от насоките:

Интервенция 1 „Необходими интервенции за по-добро управление на водите за постигане на по-добър екологичен статус, по-висока ефективност на този ресурс и справяне с последствията върху водите от изменението на климата“:

По Направление „По-ефективно използване на водите, вкл. екоиновации, нови технологии в областта на водите и методи в областта на оценките на състоянието, мониторинга и управлението, пречистването на водите“, ОПРР 2014-2020 г. ще има принос, когато става въпрос за мерки, които са част от ремонта и реконструкцията на сгради обект на финансиране.

Интервенция 4 „Необходими интервенции за действия по климата: енергийната ефективност и ВЕИ“:

По Направления 4.1. „Повишаване на енергийната ефективност, вкл. смяна на горивната база в: 4.1.1. публични сгради (държавни и общински), 4.1.2. в жилищни сгради и 4.1.3. в здравни и социални заведения (търговски дружества) ОПРР 2014-2020 допринася чрез приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с документ „Анализ на риска и оценка на уязвимостта на секторите в българската икономика от измененията на климата“

Интервенциите по ОПРР 2014-2020 г. ще спомогнат за намаляване на установените в рамковия документ негативни ефекти в различни сектори в резултат на изменението на климата и ще спомогнат за изпълнението на заложените в него препоръки за адаптирането на съответния сектор към климатичните промени. Мерките за енергийна ефективност по отношение на сградния фонд ще спомогнат за адаптиране на образователната инфраструктура към очакваните климатични изменения и ще отговорят на нуждите за енергийно обновяване на сградния фонд, посочени в рамковия документ.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с Насоки за интегриране на политиката по околна среда (ПОС) и политиката по изменение на климата (ПИК) в Европейските структурни и инвестиционни фондове (Фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.“)

Приизпълнението на ОПРР 2014-2020 ще бъдат отразени приложимите общи и специфични критерии, които произтичат от законодателни изисквания за програмата, от Насоките за интегриране на ПОС и ПИК в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.), като съответните изисквания се включват в приложимите документи на съответния етап от изпълнение на програмата – насоки за кандидатстване, договори за безвъзмездна финансова помощ, указания към бенефициентите и др.

При изпълнение на ОПРР 2014-2020 ще бъдат спазени задължителните изисквания, произтичащи от Становище на МОСВ по Екологична оценка № 7-4/2013 за съгласуване на ОПРР 2014-2020 и решенията по тригодишните доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, включително на



мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на програмата.

4.3.2 Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете

Всички проекти по програмата, насочени към подобряване на сградите на образователната инфраструктура следва да включват задължителна хоризонтална дейност „Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради”.

Предприемането на такива мерки ще повиши значително възможностите на икономически неактивното население, на хората със затруднена мобилности осигурява съответствие с Дългосрочната национална стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г. и с Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Принципите на равните възможности и недискриминация следва да бъдат спазвани при подготовката и изпълнението на всички проекти, финансирани от ОПРР 2014-2020.

4. Правила за допустимост по настоящата процедура

4.4.1 Допустими кандидати

Конкретни бенефициенти по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

КОМПОНЕНТ 1: МОН и общините, на чиято територия са разположени професионални училища по направление „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“, както следва:

№	Конкретен бенефициент	Училище – основни обекти
1	Община Стара Загора	Професионална гимназия по ветеринарна медицина "И. П. Павлов"
2	Община Тетевен	Професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване "Сава Младенов"
3	Община Кнежа	Професионална гимназия по земеделие "Стефан Цанов"
4	Община Велинград	Професионална гимназия по горско стопанство "Христо Ботев"
5	Община Кайнарджа	Професионална гимназия по механизация на селското стопанство "Никола Йонков Вапцаров"
6	Община Попово	Професионална гимназия по селско стопанство "Никола Пушкарров"
7	Община Разлог	Професионална гимназия по механизация на селското стопанство
8	Община Бяла Слатина	Професионална агротехническа гимназия "Никола Йонков Вапцаров"
9	Община Ловеч	Професионална гимназия по ветеринарна медицина "Проф.д-р Димитър Димов"
10	Община Исперих	Професионална гимназия по селско стопанство "Хан Аспарух"
11	Община Суворово	Професионална гимназия по селско стопанство Свети Георги Победоносец
12	Община Вълчи дол	Професионална гимназия по земеделие и горско стопанство
13	Община Първомай	Професионална гимназия по селско стопанство "Васил Левски"
14	Община Карнобат	Професионална гимназия по селско стопанство и лека промишленост
15	Община Кърджали	Професионална гимназия по селско и горско стопанство
16	Община Нова Загора	Професионална гимназия по селско стопанство
17	Община Добрич-град	Професионална гимназия по ветеринарна медицина "Проф.д-р Георги Павлов"
18	Община Силистра	Професионална земеделска гимназия "Добруджа"
19	Община Костинброд	Професионална гимназия по ветеринарна медицина и селско стопанство "Св. Г. Победоносец"
20	Община Ямбол	Професионална гимназия по земеделие "Христо Ботев"
21	Община Павликени	Професионална гимназия по аграрни технологии "Цанко Церковски"
22	Община Пазарджик	Професионална гимназия по селско стопанство "Царица Йоанна"
23	Община Берковица	Лесотехническа професионална гимназия
24	Община Две могили	Професионална гимназия по селско стопанство "К. А. Тимирязев"
	Община Елхово	Професионална Гимназия по Механизация на селското стопанство "Ернесто Че Гевара"



	Община Нови пазар	Професионална гимназия по селско стопанство
№	Конкретен бенефициент	Училище – основни обекти
1.	Министерство на образованието и науката	Професионална гимназия по земеделие "Тодор Рачински" – гр. Генерал Тошево

РЕЗЕРВИ ПО КОМПОНЕНТ 1

25	Община Лом	Професионална гимназия по хранене и земеделие "Дмитрий Иванович Менделеев"
	Община Чепеларе	Професионална гимназия по селско, горско стопанство и туризъм "Никола Йонков Вапцаров"
26	Община Чирпан	Професионална гимназия по селско стопанство
27	Община Добрич	Професионална гимназия по аграрно стопанство

Резервните обекти могат да бъдат подадени при наличие на финансов ресурс след финансиране на основните обекти. Предвид равния брой точки на първите резервни обекти, училищата могат да бъдат включени в проектни предложения само след наличие/освобождане на средства и по двата компонента, достатъчни за финансиране и на всички училища едновременно.

КОМПОНЕНТ 2: МОН и общините, на чиято територия са разположени професионални училища с изключение на доминиращите направления „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“ съгласно приоритизиран списък, както следва:

№	Бенефициент	Училище – основни обекти	Населено място	партньори
1	МОН	Професионална гимназия по електротехника и електроника	Пловдив	
2		Професионална гимназия по транспорт и енергетика "Хенри Форд"	София	
3		Професионална гимназия по архитектура, строителство и геодезия "Арх. Камен Петков"	Пловдив	
4		Софийска гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Христо Ботев"	София	
5		Софийска професионална гимназия по електроника "Джон Атанасов"	София	
6		Национална професионална гимназия по прецизна техника и оптика "М. В. Ломоносов"	София	
7		Професионална гимназия по компютърни технологии и системи	Правец	Технически университет - София
8		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Лубор Байер"	Стара Загора	
9		Професионална гимназия по аудио-, видео- и телекомуникации "А. С. Попов"	София	
10		Професионална гимназия по електротехника и електроника "Апостол Арnaudов"	Русе	
11		Професионална гимназия по електротехника	Варна	Община Варна
12		Професионална гимназия по икономика и мениджмънт	Пазарджик	



№	Бенефициент	Училище – основни обекти	Населено място	партньори
13		Професионална гимназия по електроника "Джон Атанасов"; Професионална гимназия по електротехника и технологии "Г. С. Раковски"	Стара Загора	
14		Професионална гимназия по туризъм "Професор д-р Асен Златаров"	Варна	
15		Професионална гимназия по икономика "Карл Маркс"	Смолян	
16		Професионална техническа гимназия	Варна	
17		Национална финансово-стопанска гимназия	София	
18		Национална търговско-банкова гимназия	София	
19		Професионална гимназия по икономическа информатика "Джон Атанасов"	Търговище	
20		Неврокопска професионална гимназия "Димитър Талев"	Гоце Делчев	
21		Национална търговска гимназия	Пловдив	
22		Технологично училище Електронни системи към Технически Университет - София	София	Технически университет - София
23		Професионална гимназия по подемна, строителна и транспортна техника "Н. Й. Вапцаров"	Ямбол	
24		Професионална техническа гимназия "Шандор Петьофи"	Разград	
25		Софийска професионална гимназия по туризъм	София	
26		Професионална гимназия по механоелектротехника "Ген.Иван Бъчваров"	Севлиево	
27		Професионална гимназия „Проф. д-р Асен Златаров"	Видин	
28		Професионална гимназия по икономика и мениджмънт "Йордан Захариев"	Кюстендил	
29		Професионална гимназия по химични технологии "Акад. Н. Д. Зелинский"	Бургас	
30		Професионална гимназия по туризъм "Проф. д-р Асен Златаров"	Пловдив	
31		Финансово-стопанска гимназия "Атанас Буров"	Хасково	
32		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия " Васил Левски"	Благоевград	
33		Професионална гимназия по транспорт "Гоце Делчев"	Пловдив	
34		Варненска морска гимназия "Свети Николай Чудотворец"	Варна	
35		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Ангел Попов"	Велико Търново	
36		Професионална гимназия по електротехника и автоматика	София	
37		Професионална гимназия по туризъм "Алеко Константинов"	Баня	
38		Варненска търговска гимназия "Георги Стойков Раковски"	Варна	
39		Държавна търговска гимназия "Димитър Хадживасилев"	Свищов	
40		Професионална гимназия по транспорт "Магхан"	София	



№	Бенефициент	Училище – основни обекти	Населено място	партньори
41		Професионална гимназия по ядрена енергетика "Игор Курчатов"	Козлодуй	
42		Професионална гимназия по икономика и управление "Елиас Канети"	Русе	
43		Професионална гимназия по икономика "Иван Илиев"	Благоевград	
44		Професионална гимназия по електроника и химични технологии "Проф. Асен Златаров"	Плевен	
45		Професионална гимназия "Генерал Владимир Заимов"	Сопот	
46		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Васил Левски"	Варна	
47		Професионална гимназия по туризъм "Иван П. Павлов"	Русе	
48		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия	Шумен	
49		Професионална гимназия по електротехника и електроника "Михайло Василиевич Ломоносов"	Горна Оряховица	
50		Професионална гимназия по механоелектротехника "Стойчо и Кица Марчеви" ПГМЕТ "Стойчо и Кица Марчеви"	Хасково	
51		Професионална гимназия по механоелектротехника	Пазарджик	
52		Професионална гимназия по подемна, строителна и транспортна техника	София	
53		Софийска гимназия по хлебни и сладкарски технологии	София	Столична община
54		Финансово-стопанска гимназия "Васил Левски"	Добрич	
55		Професионална гимназия по туризъм "Михалаки Георгиев"	Видин	
56		Професионална гимназия по техника и строителство "Арх. Йордан Миланов"	Перник	Община Перник
57		Професионална гимназия по икономика	Перник	Община Перник
58		Професионална гимназия по туризъм "П. К. Яворов"	Добрич	
59		Професионална техническа гимназия "Никола Йонков Вапцаров"	Враца	
60		Професионална техническа гимназия "Д-р Никола Василиади"	Габрово	
61		Професионална гимназия по техника и електротехника "Христо Ботев"	Монтана	
62		Професионална гимназия "Акад. Сергей П. Корольов"	Дупница	
63		Професионална гимназия по туризъм "Д-р Васил Берон"	Велико Търново	
64		Професионална гимназия по механотехника "Професор Цветан Лазаров"	Пловдив	
65		Професионална гимназия по туризъм "Александър Паскалев"; Професионална гимназия по лека промишленост "Райна Княгиня"	Хасково	
66		Професионална гимназия по химични и хранително-вкусови технологии	Варна	



№	Бенефициент	Училище – основни обекти	Населено място	партньори
		"Дм.Ив.Менделеев"		
67		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Проф. арх. Стефан Стефанов"	Монтана	
68		Професионална гимназия по икономика "Георги Стойков Раковски"	Ямбол	
69		Професионална гимназия по транспорт	Владимирово	
70		Професионална гимназия по транспорт	Русе	
71		Професионална гимназия по строителство и архитектура	Пазарджик	
72		Професионална гимназия по механотехника "Юрий Гагарин"	Русе	
73		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Пеньо Пенев"	Русе	
74		Професионална гимназия по икономика	Шумен	
75		Професионална гимназия по икономика "Алеко Константинов"	Кърджали	
76		Професионална гимназия по икономика и туризъм "Проф. д-р Асен Златаров"	Петрич	
77		Професионална гимназия по битова техника	Пловдив	
78		Професионална гимназия по хотелиерство и туризъм "Акад. Неделчо Неделчев"	Сливен	Община Сливен
79		Професионална гимназия по механоелектротехника	Ловеч	
80		Професионална гимназия по механоелектротехника	Плевен	
81		Финансово-стопанска гимназия "Васил Левски"	Монтана	
82		Професионална гимназия по икономика "Робер Шуман"	Разград	
83		Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги "Атанас Буров"	Силистра	Община Силистра
84		Професионална гимназия "Велизар Пеев"	Своге	
85		Професионална гимназия по електроника "Александър Степанович Попов"	Велико Търново	
86		Старопрестолна гимназия по икономика	Велико Търново	
87		Професионална гимназия по текстил и моден дизайн	София	
88		Професионална гимназия "Цар Иван Асен II"	Асеновград	
89		Професионална гимназия по транспорт "Проф. Цветан Лазаров"	Плевен	
90		Професионална гимназия по механотехника "Владимир Комаров"	Силистра	
91		Професионална гимназия по механотехника	Сливен	
92		Професионална гимназия по механоелектротехника "Христо Смирненски"	Кнежа	
93		Професионална гимназия по транспорт и транспортен мениджмънт	Казанлък	
94		Професионална гимназия по туризъм "Алеко Константинов"	Плевен	
95		Професионална гимназия по икономика и туризъм "Алеко Константинов"	Велинград	



№	Бенефициент	Училище – основни обекти	Населено място	партньори
96		Професионална гимназия по техника и мениджмънт "Христо Ботев"	Ботевград	
97		Професионална гимназия по ресторантьорство, търговия и обслужване	Плевен	
98		Професионална гимназия по подемна, строителна и транспортна техника "Г.С.Раковски"	Плевен	
99		Професионална техническа гимназия "Иван Райнов"	Ямбол	
100		Професионална техническа гимназия "Цар Симеон Велики"	Търговище	
101		Професионална гимназия по икономика "Професор доктор Димитър Табаков"	Сливен	Община Сливен
102		Професионална гимназия по облекло "Ана Май"	Пловдив	
103		Професионална гимназия по електроника и енергетика	Банско	

1.	Община Бургас	Професионална гимназия по Механоелектроника и електроника
2.		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Кольо Фичето"
3.		Професионална гимназия по туризъм "Проф.д-р Асен Златаров"
4.		Професионална гимназия по електротехника и електроника "Константин Фотинов"
5.		Търговска гимназия
6.		Професионална гимназия по транспорт

1.	Община Варна	Професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване "Николай Хайтов"
2.		Професионална гимназия по икономика "Д-р Иван Богоров"

1.	Община Стара Загора	Търговска гимназия "Княз Симеон Търновски"
----	---------------------	--

1.	Община Пловдив	Професионална гимназия по хранителни технологии и техника
----	----------------	---

1.	Столична община	Професионална гимназия по хранително-вкусови технологии "Проф. д-р Георги Павлов"
----	-----------------	---

1.	Община Плевен	Държавна финансово-стопанска гимназия "Интелект"
----	---------------	--

1.	Община Хасково	Професионална гимназия по дървообработване и строителство „Цар Иван Асен II“
----	----------------	--

1.	Община Сандански	Земеделска професионална гимназия "Климент Аркадиевич Тимирязев"
----	------------------	--

1.	Община Благоевград	Благоевградска професионална гимназия
----	--------------------	---------------------------------------

1.	Община Гълъбово	Професионална гимназия по енергетика и електротехника
----	-----------------	---



1	Община Лозница	Професионална гимназия по ветеринарна медицина и земеделие "Александър Стамболийски"
---	----------------	--

РЕЗЕРВИ ПО КОМПОНЕНТ 2

№	Бенефициент	Училище – резервни обекти	Населено място
1	МОН	Професионална гимназия по транспорт "Христо Смирненски"	Крумовград
2		Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Никола Фичев"	Плевен
3		Професионална гимназия по туризъм "Пенчо Семов"	Габрово
4		Професионална гимназия по облекло и хранене "Райна Княгиня"	Стара Загора
5		Професионална гимназия по механоелектротехника "Юрий Гагарин"	Петрич
6		Професионална гимназия по индустриални технологии, мениджмънт и туризъм	Панагюрище
7		Професионална гимназия по облекло "Недка Иван Лазарова"	Русе
8		Професионална гимназия по речно корабостроене и корабоплаване	Русе
9		Професионална гимназия по транспорт	София
10		Професионална гимназия по механотехника, електроника, телекомуникации и транспорт "Христо Ботев"	Шумен

Резервните обекти могат да бъдат подадени при наличие на финансов ресурс след финансиране на основните обекти. Предвид равния брой точки на първите резервни обекти, училищата могат да бъдат включени в проектни предложения само след наличие/освобождение на средства и по двата компонента, достатъчни за финансиране и на всички училища едновременно.

4.4.2 Допустими партньори

- **Общини, на чиято територия са разположени държавни професионални училища в управление на МОН** в случай, че сградите или терени, които ползват държавните училища са собственост на съответната община (*допустимите партньори са посочени в таблиците по-горе*)
- **Технически университет – гр.София** за Професионалната гимназия по компютърни технологии и системи – гр.Правец“ и „Технологично училище Електронни системи“- гр. София, в чието управление са двете училища.

Партньорите участват при изпълнението на проекта, като направените от тях разходи в тази връзка са допустими по идентичен начин, както и разходите, направени от бенефициента.

ВАЖНО!!!

Партньорствата, създадени за целите на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, не е необходимо да бъдат регистрирани в съда.

При подаване на проектно предложение с партньор следва да се представи **Партньорско споразумение в свободен текст** между конкретния бенефициент и съответния партньор. В партньорското споразумение следва да се разпишат всички права и задължения на партньорите във връзка с изпълнението на дейностите по проекта, вкл. да бъде регламентирано гарантирането на устойчивост на проектните дейности.



4.4.3. Изпълнители от страна на бенефициента

Бенефициентът има право да сключва договори с изпълнители за осъществяването на дейности по проекта. При избора на изпълнител бенефициентът прилага Закона за обществените поръчки и съответните нормативни актове по прилагането му. Избраните изпълнителите са партньори по проектите.

Управляващият орган ще осъществява предварителен контрол преди верификация на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки на всички договори, във връзка с изпълнението на договори за БФП по ОПРР. В тази връзка, преди верификация на отчетени от конкретния бенефициент разходи по сключени договори с изпълнители, Управляващият орган ще извършва проверка на проведените процедури за определяне на изпълнители и сключените договори за законосъобразност, с оглед правомерно верифициране на извършените и отчетени разходи за съответната дейност.

В случай че се констатират нередности при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки или при изпълнението на договорите с изпълнителите, Управляващият орган си запазва правото да наложи финансови корекции, да откаже възстановяване на средства или да изиска от бенефициента връщане на вече платени средства за разходите, направени в резултат на процедура, проведена по незаконосъобразен начин.

4.4.4. Продължителност

Планираната продължителност на всеки проект, включително дейностите, предвидени в него, **не може да надвишава 30 месеца.**

ВАЖНО!

Конкретният бенефициент трябва да предвиди в продължителността на проектите процедури като подготовка и одобрение на техническата документация, издаване на необходимите разрешителни и съгласувателни документи (когато е приложимо), провеждане на обществени поръчки за строителство, услуга и/или доставка, процес по строителство и въвеждане в експлоатация, отчетност, окончателно разплащане към изпълнителите **подаване на искане за окончателно плащане и др.**

4.4.5 Териториален обхват:

Дейностите по настоящата процедура могат да се осъществяват на цялата територия на страната.

ВАЖНО!

Безвъзмездната финансова помощ не може да бъде предоставяна за проектна дейност, финансирана по друг проект, програма или процедура, финансирани с публични средства. Следователно конкретният бенефициент, подпомаган по други европейски програми, национални програми с публично финансиране или други донорски програми, може да кандидатства по настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ единствено за други, нефинансирани по тези програми, дейности.

4.4.6. Допустими дейности:

- **Строителство, реконструкция и ремонт** на държавни и общински професионални училища от национално и регионално значение, включително прилежащото дворно пространство, както и прилежащите обществени сгради, **осигуряване на достъпна архитектурна среда** за образователните сгради като част от строително-монтажните работи, свързани с тях;
- **Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане** за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване.



ВАЖНО!!!

1. **Образователната институция** (държавной/или общинско професионалноучилище), за която се иска финансиране по ОПРР 2014-2020, следва да бъде част от приоритизирания списък с обекти, изготвен въз основа на Методологията за приоритизиране на образователната инфраструктура в Р.България, одобрена от МОН (**съгласносписъка на приоритизиранияте обекти** (стр.8- 17 от настоящите Насоки за кандидатстване)).
2. Предложените дейности трябва да бъдат **насочени към изпълнението на целта на настоящата процедура** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и да са **свързани с целите на Инвестиционен приоритет** „Инвестиции в образованието, обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение“.
3. Интервенциите следва да включват **цялостно обновяване на съответните образователни институции(включителноприлежащите дворни пространства и доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане, ако е приложимо)**. Не са допустими дейности, които целят частични интервенции и/или самостоятелно внедряване на мерки за енергийна ефективност. За целта, на етапа на кандидатстванеследва да се представи **Декларация от Министъра на образованието и науката/Кмета на съответната община**, с която се декларира, че с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение ще се постигне цялостна модернизация/обновяване на образователната институция. В случай на изпълнени мерки на предходен етап, във формуляра за кандидатстване бенефициентът следва да опише осъществените предходни инициативи, които да удостоверят, че към момента на кандидатстване не се налагат повече интервенции за цялостната модернизация/обновяване на образователната институция.
4. Дейностите по проектите следва да **НЕ са физически завършени или изцяло осъществени преди подаване на съответното проектно предложение**, независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не.
5. Дейностите по **изготвяне на енергийни и технически обследвания, технически/работни проекти, оценка на съответствието на проектите са подготвителни дейности** спрямо основните дейности по проекта. В тази връзка в случай че тези дейности са завършени преди подаване на проектното предложение, разходите за тях са допустими за финансиране в съответствие с допустимите разходи, посочени в настоящите Насоки.
6. **Доставката на оборудване и обзавеждане** трябва да е свързана с изпълнението на съответните образователни услуги, които се предоставят и да подобрява тяхното качество, т.е. да бъде свързана с целите и цялостната концепция на проекта.
7. Всички проекти следва да включват мерки, свързани с **осигуряване на достъпна архитектурна среда и/или подобряване на достъпа на хора с увреждания до сградите**, в съответствие с изискванията на Наредба №4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. **Следва да се осигури достъп до всички етажни нива и достъпни санитарни помещения на всяко етаж на ниво на обекта на интервенция. (Чл. 35 и чл. 62 от Наредба № 4)**
8. Всички дейности, обект на интервенция по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, трябва задължително да бъдат извършвани върху държавна недвижима собственост в управление на съответното министерство, общинска недвижима собственост/или недвижима собственост на партньора, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция.
9. При подаване на проектно предложение с партньор, към Пакета документи за



кандидатстване следва да се представи Партньорско споразумение в свободен текст между конкретния бенефициент и съответния партньор. В партньорското споразумение следва да се разпишат всички права и задължения на партньорите във връзка с изпълнението на дейностите по проекта, вкл. да бъде регламентирано гарантирането на устойчивост на проектните дейности.

10. Към Пакета документи за кандидатстване по проектното предложение за всяка образователна институция трябва да бъде приложена **Декларация от Министъра на образованието и науката или Решение на Общинския съвет** (в случай на общинска собственост), чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта.
11. Към Пакета документи за кандидатстване към проектното предложение за всяка образователна институция трябва да бъде приложена **Декларация от Министъра на образованието и науката/Кмета на съответната община**, чрез която да се декларира, че съответната образователна институция няма да бъде закрыта за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта.
12. Към Пакета документи за кандидатстване по проектното предложение за всяка образователна институция трябва да бъде приложена **Декларация от ръководството на съответната институция, обект на интервенция**, че е съгласно с предложени проект, вкл. и с конкретното проектно решение, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта.
13. Конкретният бенефициент трябва да предвиди **строителен надзор от лицензирана фирма – консултант съгласно чл.168 ал.2 от Закона за устройство на територията.**
14. Завършването на строителството и въвеждането в експлоатация се извършва по реда на Закона за устройство на територията.

ВАЖНО!!!

Мерки за енергийна ефективност ще се изпълняват въз основа на **обследване за енергийна ефективност** на съответната сграда. Обследването за енергийна ефективност следва да бъде придружено от **валиден сертификат за енергийни характеристики на сградата в експлоатация**, изготвен по реда на чл. 48 от ЗЕЕ. Докладът от обследването за енергийна ефективност следва да бъде изготвен в обхват и съдържание съгласно изискванията, определени в приложимата подзаконова нормативна уредба (Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ).

Кандидатът следва да представи заедно с проектното предложение декларация, че **представеният сертификат** за енергийни характеристики на сградата в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, **е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него.

Интервенции ще бъдат осъществени единствено ако обследването за енергийна ефективност е доказало, че предписаните мерки ще доведат до нормативно изискваните нива на енергийна ефективност - **най-малко клас на енергопотребление „С“**.

Ще се финансира икономически най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се **постига най-малко клас на енергопотребление „С“** в съответствие с Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради.

Проекти, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност, ще се финансират само след извършено обследване за установяване на техническите характеристики за всеки



обект, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1–3 от ЗУТ в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите. Техническият паспорт и обследването за установяване на техническите характеристики на сградата (техническото обследване) следва да бъдат изготвени в пълно съответствие с изискванията на Наредбата по отношение на обхват и съдържание с оглед преценка допустимостта на сградата и съответствието ѝ с критериите за оценка.

Проектните предложения, съответно инвестиционните проекти за обектите на интервенция, следва да включват:

- **всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност**, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - **най-малко клас на енергопотребление „С“**;
- **всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване.**

Не са допустими дейности по изготвяне на самостоятелни обследвания за енергийна ефективност по реда на чл. 48 от ЗЕЕ, или обследвания за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1–3 от ЗУТ, които не са свързани със СМР за обектите, включени в проектното предложение. Всички проекти, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност и оползотворяване на ВЕИ, трябва да отговарят и на изискванията на Закона за енергийната ефективност, Закона за устройство на територията и на подзаконовата нормативна база за тяхното прилагане.

ВАЖНО!!!

Изисквания, произтичащи от Становището по Екологична оценка на ОПРР 2014-2020 и проекта на Насоки за интегриране на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014-2020 г.“):

1. Реализацията на проекти, които касаят ползване или водовземане от повърхностни или подземни водни тела, подлежат на разрешителен режим, съгласно Закона за водите (ако е приложимо).
2. По време на **фазата на строителство** при изпълнение на дейностите бенефициентът следва да предвиди:
 - ефективно изпълнение на мерките и условията от издадените решения и/или становища по ЕО, ОВОС и ОС за етапа на строителство;
 - от страна на бенефициента да се осигури ефективен контрол за прилагането на релевантните за съответната дейност мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата (оросяване на площадката, товарене, разтоварване и превозване на генерираните строителни отпадъци и строителни материали съобразно приложимите мерки и изисквания по чл. 70 от Наредба № 1 от 27 юни 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии), съответно да се докладва по какъв начин са изпълнени мерките;
 - съхраняване на строителните материали и изхвърляне на отпадъци само на предназначенията за това места;
 - преди стартиране на строителния процес да се извърши анализ на източниците на шум на строителната площадка и описание на мерките за ограничаване на шума по време на строителството в зависимост от избраното местоположение на строежа,



разстоянията до зони и обекти с нормиран шумов режим, продължителността и фазите на строителството, продължителността на работите през деня и през седмицата, както и от използваните строителни машини и транспортни средства.

ВАЖНО: Бенефициентът следва да посочи как проектните предложения допринасят за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион. Повече информация за стратегията може да бъде намерена на следните интернет-адреси: <http://www.mrrb.government.bg/?controller=category&catid=44> и <http://www.danube-region.eu/>.

При разработването на проектните предложения конкретният бенефициент задължително трябва да предвиди в изпълнението на проектите следните дейности:

- **Дейности за информация и комуникация (публичност) по проекта** – съгласно Общите условия към финансираните по ОПРР 2014-2020 г. договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г. (**Приложение 3** към настоящите Насоки за кандидатстване). С оглед осигуряване публичността и информирането на обществеността относно финансовия принос на ЕС за реализацията на даден проект е необходимо проектното предложение да предвижда пресконференция/конференция по повод стартирането на проекта, както и подобно събитие при приключване на проекта за оповестяване резултатите от реализацията му.

ВАЖНО!!! Във формуляра за кандидатстване, в раздел 5 „Бюджет“, разходите за отделните дейности следва да се представят като обща сума с включен ДДС!!! Подробното описание и обосновката на видовете разходи следва да бъдат посочени във формуляра за кандидатстване, раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ към съответната дейност по проекта и във финансовата обосновка на разходите.

В раздел 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, в поле „Стойност“ за всяка една дейност кандидатът следва да попълни стойността за изпълнение на дейността **с включен ДДС** в съответствие с предвиденото в бюджета.

При прилагане на формата на чл. 55, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕСИФ, във формуляра за кандидатстване дейностите по организация и управление, в т.ч. и разходите за публичност, се посочват като една обща дейност.

В случай че за изпълнението на дейността са предвидени и **недопустими разходи**, то те също трябва да бъдат включени в общата стойност за изпълнение на съответните дейности, както и да бъдат посочени в описанието на съответните дейности.

В случай на недопустими разходи върху собственост, различна от тази на бенефициента или за разходи, които не са свързани със съответната услуга, но са необходими за цялостното обновяване на сградата или изпълнение на проекта, в проектното предложение като недопустими разходи следва да бъдат включени освен разходите за СМР и съпътстващите ги разходи (за авторски надзор, строителен надзор, проектиране, оценка на съответствието и обследвания) спрямо процента на съответната собственост от общата площ на сградата.

В раздел 10 „План за външно възлагане“ следва да бъде посочена стойността на всички предвидени за възлагане процедури за избор на изпълнители. Стойността на конкретните процедури следва да се посочи **с ДДС** (включително и непредвидените разходи, ако е приложимо) и да бъде в съответствие с предвиденото в бюджета по проекта и раздел 7.

ВАЖНО!!!



С настоящото изменение на условията по процедурата, първоначално публикувана през м. декември 2015 г., възниква необходимостта от запазване на формата на бюджета, така както е въведен в ИСУН през 2015 г. В тази връзка, както и предвид утвърдените на 10.10.2019 г. от Дирекция „Централно координационно звено“ в администрацията на Министерския съвет, **„УКАЗАНИЯ за използване на ИСУН в производството по утвърждаване на документите, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти, и производството за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“**, е необходимо кандидатите да спазват следните правила за попълване на раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване:

1. С оглед избягването на допълнителна административна тежест при кандидатстване, отчитане и верификация, при подготовката на проектното предложение, кандидатът трябва да попълни бюджета, като окрупни в най-голяма степен всички разходи от един тип. Не се приема бюджет, в който всеки разход е посочен в самостоятелен бюджетен ред.
2. Не се допуска обособяването на разходи за ДДС в самостоятелни бюджетни редове, поради което НЕ се попълва бюджетен ред 20. „Невъзстановим ДДС“ от бюджетен раздел V. **„НЕВЪЗСТАНОВИМ ДДС“**.
3. НЕ се попълват следните бюджетни редове от бюджетен раздел I. **РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ:**
 - 1. **„Възнаграждения (брутни суми, вкл. и дължимите от работодателя осигурителни вноски)“**,
4. НЕ се попълва бюджетен ред 15. Разходи за публичност и визуализация и 16. Разходи за одит от бюджетен раздел III. **„РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ“**.
5. В раздел 5 „Бюджет“ е добавен нов бюджетен раздел VII. **„НЕПРЕКИ РАЗХОДИ“**, който съдържа следните бюджетни редове за попълване от кандидатите:
 - 22. **„Разходи за възнаграждения и командировъчни на персонала при външно възлагане“**,
 - 23. **„Разходи за публичност при външно възлагане“**,
 - 24. **„Непреки разходи по чл. 55, ал.1, т.4 от ЗУСЕСИФ (възнаграждения на екипа по проекта, командировъчни и разходи за публичност)“**Нововъведените бюджетни редове се попълват съгласно указанията дадени по долу в т.14 КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ.

4.4.7. Степен на проектна готовност

Задължение на кандидата е да извърши проверка за необходимостта от разработване на технически/работен проект съгласно ЗУТ, за планираните строителни/ремонтни работи.

I. В случаите, когато строително-монтажните работи изискват технически/ работен проект съгласно ЗУТ и кандидатът разполага с него на етапа на кандидатстване, предвидените в проектното предложение дейности трябва да се основават на:

- **Технически или работен проект** съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, **придружен от подробни количествени сметки по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка в пълно съответствие с КС на проектантите;**

Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи съгласно действащата нормативна уредба и одобрен от главния архитект на Общината, когато се изисква съгласно ЗУТ.



- **Обследване за енергийна ефективност** придружено от **валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл.48 от ЗЕЕ(в случай на интервенции върху съществуваща сграда);**
 - **Обследване за установяване на техническите характеристики,** свързани с удовлетворяване на изискванията **по чл.169, ал.1-3 от ЗУТ** в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите(**в случай на интервенции върху съществуваща сграда**);
 - **Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ;**
 - **Оценка за съответствие на инвестиционния проект с основното изискване по чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ,** изготвена по реда на Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради;
 - **Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ** дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедурите по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (**в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС**).
 - **Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС,** съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или **Решение по ОВОС,** съгласно чл. 18 от същата наредба (**в случай че е приложимо**).
 - **Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (в случай че е приложимо)**
 - **Разрешителни и/или съгласувателни документи от съответните институции (ако са необходими такива съгласно българското законодателство);**
 - **Влязло в сила разрешение за строеж,** издадено по реда начл.148-156а от ЗУТ; Разрешението за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация относно всички одобрени проектни части на инвестиционния проект, всички съгласувателни и разрешителни документи;
 - При доставка на оборудване/обзавеждане – **индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане съгласно Приложение Б.**
- II. **В случай, че на етапа на кандидатстване за обекта на интервенция няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), но строително-монтажните работи изискват такъв съгласно ЗУТ,** предвидените в проектното предложение дейности следва да се основават на:
- **Схема/архитектурен план, заверен от главния архитект на общината за обекта на интервенция,** заедно с обяснителна записка, както и **индикативна количествено-стойностна сметка по окрупнени показатели;**
 - **Обследване за енергийна ефективност** придружено от **валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл.48 от ЗЕЕ (в случай на интервенции върху съществуваща сграда);**
 - При доставка на оборудване/обзавеждане – **индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане съгласно Приложение Б**



ВАЖНО!!!

Техническата документация няма да бъде предмет на оценка по настоящата процедура и в тази връзка не се представя на етапа на кандидатстване. Конкретният бенефициент носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването на инвестиционния проект в качеството му на Възложител по проекта.

На етапа на кандидатстване към проектното предложение конкретният бенефициент следва да представи за всяка образователна институция:

Декларация от Министъра на образованието и науката/Кмета на съответната община в зависимост от степента на проектната готовност на обекта на интервенция, както следва:

– За обект в пълна степен на проектна готовност бенефициентът представя декларация, че:

➤ **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация**, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, **е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него;

➤ **в инвестиционния проект са включени:**

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас на енергопотребление „С“
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление.
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т.ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за преструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

➤ **за инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо):**

- Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС).
- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ);
- Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ);



- В случай на издадени Решения по ЗООС, ЗБР и ЗЗТ инвестиционният проект е съобразен с условията и мерките в Решенията и съответства на описаните параметрите в тях (ако е приложимо).
- За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл.разрешение за строеж), бенефициентът представя декларация, че:
 - **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него;
 - **в инвестиционния проект ще бъдат включени:**
 1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас на енергопотребление „С“;
 2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
 3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление.
 4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.
 - за инвестиционния проект ще бъдат издадени приложимите становища и решения по ЗООС и ЗБР (ЗЗТ). Представеният проект ще бъде съобразен с условията и мерките в Решенията и ще съответства на описаните параметри в тях.

Задължение на конкретния бенефициент е да съхранява към всяко проектно предложение техническата документация в целия ѝ наличен обем (технически или работен проект съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от КС на проектантите по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка по видове СМР, оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите) и свързаната с него налична документация (съгласувания, одобрения и разрешения и др, включително обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация и обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1–3 от ЗУТ), която се представя на етапа на верификация на разходите.

Разрешението за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация относно всички одобрени проектни части на инвестиционния проект, както и всички съгласувателни и разрешителни документи съгласно действащата нормативна уредба.

В случай че на етапа на верификация бъдат установени разходи за СМР върху собственост, различна от тази на бенефициента или върху държавна/общинска недвижима собственост, която не е с предоставено право на безвъзмездно



ползване/управление от бенефициента, както и недопустими разходи съгласно настоящите Насоки за кандидатстване, тези разходи няма да се финансират чрез БФП и ще се поемат като собствен принос на бенефициента.

ВАЖНО!!!

В случай че на етапа на кандидатстване кандидатът разполага с готов инвестиционен проект и в него се констатира недопустими разходи, същите следва да бъдат представени в отделна КСС и кандидатът следва да я представи, заедно с основната КСС на УО на ОПРР във формат Excel. Аналогично, в случай че допустимите разходи за СМР са разделени между БФП и допустим собствен принос по проекта, разходите, финансирани от БФП и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат представени в отделни КСС.

При строително-ремонтни дейности, осъществени посредством процедура за инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор), след етапа на проектиране бенефициентът има задължение да обособи възникналите при проектирането недопустими разходи в отделна КСС и да я представи, заедно с основната КСС на УО на ОПРР във формат Excel. Аналогично, в случай че допустимите разходи за СМР са разделени между БФП и допустим собствен принос по проекта, разходите, финансирани от БФП и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат представени в отделни КСС.

4.5. Допустими и недопустими разходи

4.5.1. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по конкретно проектнопредложение бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на „допустимите разходи“. Единичните стойности на допустимите разходи трябва да се базират на нормативно определени размери или на реални пазарни цени.

Допустимите разходи не трябва да противоречат на:

1. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1301/2013 г.* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006,
2. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1303/2013* на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета
3. Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приет от XLIII Народно събрание на 10 декември 2015 г. Обнародван в „Държавен вестник“, брой: 101, от дата 22.12.2015 г.
4. ПМС № 189/28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г.



5. Всички други законови и подзаконовни нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Насоки за кандидатстване.

Разходите се считат за допустими в контекста на проектните предложения, ако са налице едновременно следните условия:

1. разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции, одобрени от Комитета за наблюдение и се извършват от допустими бенефициенти съгласно оперативната програма, под отговорността на Управляващия орган;
2. разходите попадат в категории разходи, включени в Насоките за кандидатстване и в одобрения проект и сключения административен договор/заповед за предоставяне на финансова подкрепа;
3. изборът на изпълнител за реализираните дейности (услуги и/или доставки, и/или строителство) да е извършен в съответствие с действащото национално и с европейското законодателство;
4. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности, съобразно предварително заложените в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа изисквания;
5. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
6. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
7. разходите са отразени в данъчната документация на бенефициента и могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
8. разходите могат да се установят и проверят и са подкрепени от оригинални разходооправдателни документи;
9. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
10. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи;
11. разходите не са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на ЕС в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент № 1303/2013, както и с други публични средства (чл.4, ал.4 от ЗУСЕСИФ);
12. разходите са необходими за изпълнението на проекта и са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 33 на Регламент № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18.07.2018 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент № 966/2012.

Период на допустимост на разходите

Разходите са допустими за финансиране, ако са направени от бенефициента и са платени между **1 януари 2014 г. и 31 декември 2023 г.**, **съгласно чл.3, ал. 1 от ПМС № 189/28.07.2016 г.**



ВАЖНО!!!

Всички разходи, извършени от бенефициента след 31.12.2023 г., по неприключили проекти не се изплащат от отпуснатата безвъзмездна финансова помощ и не подлежат на верификация, съответно възстановяване и следва да се реализират за сметка на бенефициента.

Преки допустими разходи

Преките допустими разходи по настоящата процедура и **съгласно ПМС № 189/28.07.2016 г.**, свързани с изпълнението на дейностите по сключени договори, са обобщени в следните основни групи:

- разходи, свързани с технически и работни проекти и с авторски надзор, финансирани от БФП - **в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**

!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), не се прилага процентно ограничение по отношение на горепосочените разходи.

- разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;
- разходи за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сгради в експлоатация, обследване за установяване на техническите характеристики на сгради, технически паспорт;
- разходи за строително-монтажни работи. В рамките на общата стойност на СМР, финансирани от БФП, могат да се включат и **непредвидени разходи** за строително-монтажни работи - **в размер до 10% от стойността на СМР, финансирани от БФП;**

!!! При възлагане на инженеринг непредвидени разходи за СМР не се допускат.

- разходи за строителен надзор съгласно чл.168, ал.2 от ЗУТ, финансирани от БФП, – **в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**
- разходи за оценка на съответствието на проектите, съгласно чл.142, ал.6 и чл.169 от ЗУТ, финансирани от БФП, – **в размер до 5% от стойността на разходите за проектиране и авторски надзор, финансирани от безвъзмездната финансова помощ, одобрени на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**

!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), разходите за строителен надзор и оценка на съответствието на проектите, финансирани от БФП, са общо в размер до 5 % от стойността на инженеринга, финансиран от БФП.

- разходи, свързани с въвеждането на обекта в експлоатация;
- разходи за **доставка на оборудване/обзавеждане;**
- разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като инженерни, технически изследвания, геоложки/геодезически проучавания и други;
-

ВАЖНО!!!

Разходи за консултантски услуги за попълване на формуляра за кандидатстване и



приложенията към него, както и за подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки, не са допустими за финансиране по настоящата процедура.

НЕПРЕКИ ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Разходи за организация и управление (непреки разходи), които се изчисляват като % от преките допустими разходи, финансирани от БФП по проекта:

- разходи за възнаграждения на персонала по администриране на проекта, включително дължимите осигурителни вноски;
- разходи за командировъчни пари (пътни, дневни и квартирни) на персонала по администриране на проекта;
- разходи за публичност (информация и комуникация), финансирани от БФП;

Кандидатът следва да има предвид, че в зависимост от начина на изпълнение на дейностите за организация и управление на проект са възможни два варианта:

- **Вариант 1: Изцяло външно възлагане на дейностите по организация и управление на проект на външен за бенефициента изпълнител**

В този случай безвъзмездна финансова помощ и възстановима помощ се предоставят само под формата по чл. 55, ал. 1, т. 1 на ЗУСЕСИФ - възстановяване на действително направени и платени допустими разходи заедно с принос в натура, когато е приложимо.

Когато изпълнението на дейността по организация и управление на проекта се планира да бъде възложено ИЗЦЯЛО на външен за бенефициента изпълнител, кандидатът трябва да посочи планираните стойности за възнаграждения на екипа и за командировки (ако е приложимо) по проекта в раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 в бюджетен ред „Разходи за възнаграждения и командировъчни на персонала при външно възлагане“, а разходите за публичност в бюджетен ред „Разходи за публичност при външно възлагане“. Сумарно разходите за организация и управление (възнаграждения на екипа по проекта, командировъчни и разходи за публичност), финансирани от БФП по проекта, не трябва сумарно да надвишават следните % от стойността на общите преки допустими разходи, финансирани от БФП по проекта, както следва:

ГРУПА	ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ СПРЯМО ДОПУСТИМИТЕ ПРЕКИ РАЗХОДИ
За проекти с БФП под 400 000 лв.	2%
За проекти с БФП от 400 001 лв. до 1 000 000 лв.	2%
За проекти с БФП от 1 000 001 лв. до 2 500 000 лв.	2%
За проекти с БФП от 2 500 001 лв. до 7 000 000 лв.	1%

- **Вариант 2: Бенефициентът изпълнява дейностите по организация и управление на проекта, като не извършва изцяло възлагане на дейностите по организация и управление на проекта на външен изпълнител.**

В този случай безвъзмездна финансова помощ и възстановима помощ за разходи за организация и управление, в т.ч. разходите за публичност се предоставят само под формата по чл. 55, ал. 1, т. 4 на ЗУСЕСИФ - финансиране с единна ставка, определено чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи, приложена към допустимите



преки разходи. Формата, указана в чл. 55, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕСИФ, съгласно ПМС № 189/2016 г., се прилага за разходи съгласно *Националната методология за определяне на размерите на единна ставка за финансиране на дейности за организация и управление на проекти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове* (Националната методология за опростени разходи⁷), вкл. за организация и управление и други разходи, като разходи за публичност и др., като не се вземат предвид категориите разходи, които са посочени като недопустими по тази процедура.

Когато изпълнението на дейността по организация и управление на проекта се планира да не бъде възлагана ИЗЦЯЛО на външен за бенефициента изпълнител, кандидатът трябва да заложи разходите за организация и управление, в т.ч. разходите за публичност, в раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 в бюджетен ред „Непреки разходи по чл. 55, ал.1, т.4 от ЗУСЕСИФ (възнаграждения на екипа по проекта, командировъчни и разходи за публичност) като обща стойност, **в размер на точно определения % от стойността на общите преки допустими разходи, финансирани от БФП по проекта**, както следва:

ГРУПА	ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ СПРЯМО ДОПУСТИМИТЕ ПРЕКИ РАЗХОДИ
За проекти с БФП под 400 000 лв.	2%
За проекти с БФП от 400 001 лв. до 1 000 000 лв.	2%
За проекти с БФП от 1 000 001 лв. до 2 500 000 лв.	2%
За проекти с БФП от 2 500 001 лв. до 7 000 000 лв.	1%

При избор на този подход за изпълнение на дейността в бюджетен ред „Непреки разходи по чл. 55, ал.1, т.4 от ЗУСЕСИФ (възнаграждения на екипа по проекта, командировъчни и разходи за публичност) се включват всички непреки разходи за дейността – възнаграждения на екипа по проекта, командировъчни и разходи за публичност.

При въвеждането на информацията в ИСУН 2020, в колона „БФП“ от раздел 5. „Бюджет“ кандидатът следва да заложи стойност на непреките разходи в размер на точно на определения % (която варира в зависимост от размера на БФП е съответно 1% или 2%) от стойността на общите преки допустими разходи, финансирани от БФП по проекта. НЕ Е ДОПУСТИМО ДА СЕ ВЪВЕЖДАТ ДРУГИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПОДРЕДОВЕ КЪМ ТОЗИ БЮДЖЕТЕН РЕД.

Определеният конкретен процент на единната ставка за размера на сумите за финансиране на дейности за организация и управление се прилага към допустимите преки разходи по проекта, които включват и разходите за ДДС, финансирани от БФП. В определянето на размера на сумите за финансиране на дейности за организация и управление на проекта не влизат преките разходи за договори за изпълнение или разходи за ресурси, предоставени от други източници, различни от БФП по процедурата, както и собственият принос на бенефициента.

⁷Националната методология предвижда конкретният процент на единна ставка да определя размера на разходите за организация и управление, които са непреки разходи, свързани с възнагражденията на персонала по администриране на проекта - ръководител на проект, технически сътрудник, счетоводител и друг експертен или технически персонал, както и административните разходи, свързани с управлението на проекта, посочени за допустими в документите по чл. 26, ал. 1 ЗУСЕСИФ (като режийни разходи, консумативи, разходи за комуникация, разходи за командировки за екипа за организация и управление, както и разходи за публичност и одит)



При попълване на формуляра за кандидатстване, раздел 7. План за изпълнение / Дейности по проекта кандидатът задължително посочва как ще изпълни дейността по организацията и управлението на проекта и за публичност.

ВАЖНО!

В съответствие с изискването на чл. 24, ал. 2 от ПМС 162/05.07.2016 г. конкретните бенефициенти по настоящата процедура трябва да докажат административен, финансов и оперативен капацитет, който да гарантира изпълнение на проектното предложение по отношение на резултати/продукти/услуги и краен срок за изпълнение.

Административен капацитет – екипът за управление и изпълнение на проектното предложение следва да бъде съобразен със спецификата и обема на планираните дейности.

Ръководителят на инфраструктурен проект, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., трябва да отговаря на следните изисквания:

- Да има висше образование с образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър с не по-малко от 3 години професионален опит в управлението и/или изпълнението, координацията, контрола и администрирането на инфраструктурни проекти.

Членовете на екипа трябва да отговарят на следните изисквания:

- Да имат минимум средно образование, което е подходящо за заеманата длъжност в екипа;
- Да имат опит в дейности по управлението и/или изпълнението, координацията, контрола и администрирането на проекти или компетенции в сферата на заеманата позиция

Във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 (в раздел 9 „Екип“) следва да бъдат описани изискванията за квалификацията и отговорностите на ръководителя и всички членове на екипа.

Финансов капацитет – кандидатът следва да опише (в раздел 2) как ще осигури необходимото финансиране (оборотни средства) за изпълнение на дейностите, предвидени в проектното предложение.

Оперативен капацитет – кандидатът следва да има опит в изпълнението на сходни дейности и/или в управление и изпълнение на проекти, финансирани от различни донори.

Във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 (в раздел 2, поле „Допълнително описание“) кандидатът трябва да опише и да декларира, че разполага с необходимия финансов и оперативен капацитет за изпълнение на планираните дейности в проектното предложение. Следва да се опише опитът по проекти, финансирани от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти на кандидата, и/или опита в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение. Следва да бъдат посочени не повече от 3 проекта, изпълнени през последните 5 години.

ВАЖНО!!!

Максималните стойности по отделните разходи, посочени по-горе, са с ДДС.



Разходите за възнаграждения трябва да се отчитат само и единствено в Раздел VII. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ

При условие, че дейността по управлението на проект се възлага на външни за бенефициента лица и цената на извършваната услуга попада в стойностните граници, посочени в ЗОП за бенефициента ще възникне задължение за спазване съответните разпоредби на ЗОП. Във връзка с указания на дирекция "Централно координационно звено" към МС относно прилагане на Закона за обществените поръчки в случаите когато бенефициентът предвижда възлагане на дейности по управление или изпълнение на проект на лице, с което не е в трудово или служебно правоотношение, включително и когато лицето е било обект на оценка, следва да се има предвид че:

В този случай бенефициентът следва да приложи ЗОП с оглед обстоятелството, че лицето не е в трудово или служебно правоотношение с него и по този начин не е налице предвиденият в чл. 49, ал. 3 от ЗУСЕСИФ фактически състав, въз основа на който се изключва приложимостта на ЗОП.

Ако дейностите по управление на даден проект се изпълняват от служители на конкретния бенефициент, за него не възниква задължение за провеждане на процедура по ЗОП, тъй като изпълнението се извършва в самата организация. В този случай при определяне на възнагражденията на членовете на екипа бенефициентът следва да спазва ПМС № 189 от 28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 – 2020 г. .

ВАЖНО!!!

За разходите, включени в Раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване, кандидатът следва да представи обосновка на остойностяването за отделните видове разходи, както и да представи доказателствени материали, че предвидените разходи са реалистични и че прогнозните стойности съответстват на пазарните цени.

За целите на проверката кандидатът следва да представи обосновка на предвидените разходи, в която се посочва въз основа на какви документи, анализи или проучвания са остойностени разходите и/или каква информация/минимални технически и/или функционални характеристики/данни/ показатели /оферти/ извлечение от каталог на производители/ доставчици и/или проучване в интернет са ползвани при остойностяването. При позоваване на оферти, се прилага копие на офертите; при позоваване на извлечение от каталог на производители/доставчици се прилагат извлеченията или се посочват съответните линкове, където са достъпни каталозите.

За обосновка на това как са формирани стойностите на видовете СМР или инженеринг следва да се обоснове общата стойност на разходите, включени в бюджета на проектното предложение, а за разходите за оборудване/обзавеждане следва да се обосноват стойностите в съответните остойностени списъци на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане.

Пример: По отношение на това как са формирани стойностите на дейностите за СМР/ инженеринг следва да бъдат представени например анализ на единични цени или информация за цена на квадратен метър на база предишен опит на бенефициента с позоваване на конкретни проведени обществени поръчки или информация от Справочник за цените в строителството и т. н. От представената информация следва да става ясно как точно е формирана общата стойност на СМР/ инженеринг.

Заложените в бюджета разходи за СМР следва да съответстват на стойностите в съответните КСС.

За проектите, в чиито бюджети има включени разходи за оборудване и обзавеждане следва да бъде обяснено на каква база е остойностено предвиденото за закупуване оборудване и обзавеждане (например проучване в интернет с линкове към оферти, каталози, сравнение на оферти и т. н.).



Заложените в бюджета разходи за оборудване и обзавеждане следва да съответстват на стойностите в остойността списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (Приложение Б).

В случай на недопустими разходи по проекта (собствен принос), същите следва да бъдат надлежно обосновани, за тях да бъде представена разбивка (т.е. какво включват) и да съответстват на заложените в бюджета.

В обосновката следва да бъде представена детайлна информация за всеки конкретен разход от бюджета на проектното предложение, като всяка информация следва да бъде подкрепена със съответния доказателствен материал в съответствие с гореописаното.

За разходите, които са предвидени да са по единна ставка не се предоставя информация за начина на остойносттаване!!!

Специфични допустими разходи:

Невъзстановимият данък добавена стойност е допустим разход, съгласно Указание на министъра на финансите № ДНФ № 3/23.12.2016 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г. (**Приложение И от Насоките за кандидатстване**).

Бенефициентът определя ДДС като невъзстановим, когато:

1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
2. бенефициентът е регистрирано лице по чл.97а, чл.99 и чл.100, ал.2 по ЗДДС;
3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т.2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата процедура предназначени за: извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
4. безвъзмездни доставки на стоки и/или услуги, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето (чл.3, ал. 5, т.1 и т. 2 от ЗДДС).

бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата процедура, не е на лице на основание чл.70, ал.1, т.4, 5 от ЗДДС.

5. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и е приложил разпоредбите на чл.71а и чл. 71б от ЗДДС, в сила от 1 януари 2017 г.

4.5.2. Недопустими разходи

Недопустими разходи по настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ са недопустимите разходи съгласно:

1. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1301/2013 г.* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006,
2. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1303/2013* на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета
3. разпоредбите на ПМС № 189 от 28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 – 2020 г.



- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
- данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
- закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.
- лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции.
- разходи за консултантски услуги, свързани с попълването на документите за кандидатстване по настоящата процедура, както и с подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки.
- разходи за доставка на оборудване/обзавеждане, което не е свързано с изпълнението на съответните образователни услуги, които се предоставят.
- разходи, които не са посочени като допустими по настоящата процедура.

ВАЖНО!!!

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи. Извършените от конкретния бенефициент недопустими разходи не подлежат на верификация.

5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРАНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява изцяло по електронен път чрез Модула за електронни услуги на Информационната система за управление и наблюдение „ИСУН 2020“ на електронен адрес <https://eumis2020.government.bg>.

5.1. Списък на документите за кандидатстване по настоящата процедура

При кандидатстване по настоящата процедура конкретният бенефициент трябва да попълни веб-базирания Формуляр за кандидатстване (образец, на който е представен в Приложение А), и съответните приложения към настоящите Насоки за кандидатстване, публикувани на интернет адресите на:

- Управляващия орган на ОПРР www.bgregio.eu в рубрика „Кандидатстване“- „Актуални схеми”,
- Министерството на регионалното развитие и благоустройството www.mrrb.government.bg в рубрика „Търгове”,
- Единния информационен портал за Структурните фондове в България www.eufunds.bg в рубрика „Обяви за набиране на проектни предложения;
- Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 <https://eumis2020.government.bg/>

При кандидатстване с проектни предложения конкретният бенефициент следва да представи по електронен път всички изискуеми документи, както следва:

1. **Формуляр за кандидатстване - попълва се електронно в ИСУН 2020.**



2. **Декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата (Приложение А1) - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.**
3. **Индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (ако е приложимо) (Приложение Б) - подава се в оригинал - файл формат EXCEL, подписан с електронен подпис от кандидата.**
4. **Декларация, че проектът или дейности от него не е финансиран от други източници с публични средства (Приложение В1) - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.**
5. **Декларация, че проектът не генерира нетни приходи (Приложение В2)- подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.**
6. **Приложена е декларация за наличие или липса на стопанска дейност (Приложение В3)**
7. **Автобиография на ръководителя на проекта (Приложение Г) - подава се във формат сканирано копие.**
8. **Документ за собственост върху недвижимия имот, обект на интервенция по проекта, от който да става ясно, че недвижимият имот е държавна, общинска собствености/или недвижима собственост на партньора, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция - подава се във формат сканирано копие.**
9. **Партньорско споразумение между партньорите, уреждащо правата и задълженията на партньорите във връзка с изпълнението на дейностите по проектите - подава се във формат сканирано копие.**
10. **Декларация от ръководството на съответната образователна институция, обект на интервенция, че е съгласно с предложения проект, вкл. и с конкретното проектно решение, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта - подава се във формат сканирано копие.**
11. **Декларация от Министъра на образованието и науката(в случай на държавна собственост в управление на съответния бенефициент), чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно и ще се ползва за целите на образователната институция, обект на интервенция, за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта -подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата**
или
Решение на Общинския съвет (в случай на общинска собственост), чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно и ще се ползва за целите на образователната институция, обект на интервенция, за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта - подава се във формат сканирано копие.
12. **Декларация от Министъра на образованието и науката/Кмета на съответната община, чрез която се декларира, че:**
 - съответната образователна институция няма да бъде закрыта за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;



- с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на образователната институция

Декларацията се подава в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.

13. **Обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация**, изготвени по реда на чл48 от ЗЕЕ (в случай на интервенции върху съществуваща сграда) - подава се във формат сканирано копие.

14. **Декларация от Министъра на образованието и науката/Кмета на съответната община в зависимост от степента на проектна готовност на всеки обект**, както следва:

- За обект в пълна степен на проектна готовност бенефициентът представя декларация, че:

➤ **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация**, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, **е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и

➤ **в инвестиционния проект са включени:**

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност)
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление;
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

➤ **за инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо):**

- Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС).
- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ);
- Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване



на защитените зони (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ);

- В случай на издадени Решения по ЗООС, ЗБР и ЗЗТ инвестиционният проект е съобразен с условията и мерките в Решенията и съответства на описаните параметрите в тях (ако е приложимо).
- За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност, бенефициентът представя декларация, че:
 - **представеният сертификат за енергийни характеристики на сградата в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и
 - **в инвестиционния проект ще бъдат включени:**
 1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност);
 2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
 3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление;
 4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.
 - за инвестиционния проект ще бъдат издадени приложимите становища и решения по ЗООС и ЗБР (ЗЗТ). Представеният проект ще бъде съобразен с условията и мерките в Решенията и ще съответства на описаните параметрите в тях.

Декларацията се подава в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.

- 15. Финансов анализ (ако е приложимо)-файл формат EXCEL, подписан с електронен подпис от кандидата;**
- 16. Счетоводен баланс за последните две приключени финансови години или линк, в случай, че документът е наличен в публичен регистър;**
- 17. Обосновка на предвидените в проекта разходи за реалистичност и съответствие с пазарните цени и доказателствени материали към нея – обосновката се подава в оригинал - файл формат EXCEL, подписан с електронен подпис от кандидата, а доказателствените материали се подават във формат сканирано копие.**
18. Пълномощно на лицето, което подписва с електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по проектното предложение в ИСУН 2020 и допълненията и поясненията към него (ако е приложимо) - подава се във формат сканирано копие.

Декларациите на конкретния бенефициент се подписват с електронен подпис от представляващия бенефициента или упълномощено от него лице.

В случаите, когато конкретният бенефициент е упълномощил друго лице да го представлява при електронното подписване на документите за кандидатстване и



потвърждаване на проектното предложение, към проектното предложение се прилага съответното пълномощно по т. 18 по-горе.

5.2. КАК И КЪДЕ СЕ КАНДИДАТСТВА

Формулярът за кандидатстване и приложенията към него се подават електронно чрез Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 на електронен адрес <https://eumis.government.bg/>. Модулът е достъпен и чрез Единния информационен портал на Структурните фондове на ЕС в България, раздел Информационна система за управление и наблюдение – Е-услуги.

При подаване на проектните предложения се спазва следният ред, илюстриран и описан в детайли в Приложение Л1 „Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 в ИСУН 2020“ към настоящите насоки.

Техническият процес, свързан с представянето на документи е описан на следния електронен адрес в ИСУН <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Default/Manual> в Ръководство за подаване на проектни предложения.

За да използва Модула за електронните услуги в ИСУН 2020, кандидатът трябва да се регистрира в системата, за да може да създаде и попълни електронен формуляр, да прикача документи към него и да подава проектни предложения.

За да прегледа отворена процедура от оперативната карта кандидатът избира от основното меню „ОТВОРЕНИ ПРОЦЕДУРИ“. Системата визуализира оперативната карта с всички оперативни програми, от която следва да изберете последователно:

Оперативна програма „Региони в растеж“ => Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ => процедура BG16RFOP001-3.002 "Подкрепа за професионалните училища в Република България".

5.3. ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Формулярът за кандидатстване за проектни предложения, включващ основни данни, данни за кандидата и партньора, бюджет, план за изпълнение, индикатори, екип за управление и др., се попълва директно в системата ИСУН 2020.

Кандидатстването започва чрез създаване на нов формуляр за кандидатстване от страна на регистриран потребител. Той попълва формуляра за кандидатстване към съответната избрана процедура, следвайки указанията на УО за попълване на формуляра. Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН 2020.

Задължително е по настоящата процедура всички подавани прикачени файлове във формат WORD и EXCEL да бъдат подписани с отделена (detached) сигнатура, при която подписваният файл остава непроменен и в явен вид и към него се добавя допълнителен файл с разширение .r7s, който съдържа подписа. Така подписаните файлове се подават в системата като документ и сигнатура. Това може да се реализира с всеки електронен подпис от Регистрираните доставчици на удостоверителни услуги от Комисията за регулиране на съобщенията, както и да се използва избран от потребителя софтуер, имащ функционалността да подписва с отделена сигнатура с подписа на потребителя.

Потребителят прикачва към формуляра за кандидатстване допълнително изискуемите от УО документи в специално обособена секция.

Максималният допустим размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 20 MB. Общият допустим размер на всички прикачени файлове е 100 MB.

Сканирани документи следва да са в два цвята (черно-бяло, а не grayscale) с резолюция на сканиране 72 dpi до 100 dpi или избор на 256 цвята при цветно сканиране.



За да се подпише електронно файлът с проектното предложение, е необходимо той да бъде изтеглен и подписан с разширение .isup, като подписването става с отделена (detached) сигнатура, при която изходният файл съдържа само електронния подпис без оригиналния „isup“ документ и е с разширение .p7s, след което се прикачат един или повече подписи. При коректно извършване на описаните действия в Ръководството на потребителя формулярът за кандидатстване и документите към него се изпращат чрез системата. Системата регистрира подаденото проектно предложение и генерира регистрационен номер. Системата изпраща уведомление до посочения електронен адрес на потребителя, че проектното предложение е регистрирано със съответния регистрационен номер. Кандидатът следва да има предвид, че комуникацията във връзка с проектното предложение се осъществява с регистрирания потребителски профил, подал предложението и **промени на този профил са невъзможни**.

ВАЖНО: Управляващият орган на ОПРР съвместно с Централното координационно звено ще проведе информационни дни за демонстриране работата с Модула за електронни услуги. Периодът на провеждане на информационните дни ще бъде оповестен на интернет страницата на Управляващия орган www.bgregion.eu.

5.4. КРАЕН СРОК ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Крайният срок за подаване на проектни предложения за основните обекти на интервенция е:

Компонент 1: 30 септември 2016 г., 19:00 ч.

Компонент 2: 30 септември 2016 г., 19:00 ч.

Нов краен срок за кандидатстване за Столична община: 23 декември 2016 г., 19:00 ч.

✚ Нов краен срок за кандидатстване – 29 май 2020 г. за следните проекти:

- Компонент 1 за общините Берковица, Две могили, Елхово и Нови пазар**
- Компонент 2 за община Лозница и МОН за Професионална гимназия по облекло "Ана Май", гр. Пловдив и Професионална гимназия по електроника и енергетика, гр. Банско**

5.5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Въпроси във връзка с попълването на формуляра за кандидатстване и изискванията по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ могат да се задават на:

Електронен адрес: opr@mrbb.government.bg,

Факс: 9405 383, или

Адрес за кореспонденция: гр.София пощ. код 1618,

бул. "Цар Борис III" № 215, ет. 9,

Министерство на регионалното развитие и благоустройството,

Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие”.

При задаване на въпросите ясно се посочва номерът на процедурата за безвъзмездна финансова помощ. В срок до 7 работни дни УО на ОПРР публикува отговорите на зададените въпроси към процедурата в ИСУН 2020, както и на сайта на ОПРР.

ВАЖНО!

Публикуваните отговори на въпроси, изпратени на електронния адрес на ОПРР и/или на адреса за кореспонденция, представляват **официално становище на Управляващия орган** и трябва да бъдат взимани под внимание от кандидата при изготвяне на документацията за кандидатстване.



Въпросите и отговорите се вземат предвид при осъществяване на оценката на проектните предложения.

6. ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Проектното предложение се оценява в съответствие с критериите, описани в настоящите Насоки за кандидатстване.

ВАЖНО!!!

Изработването, съгласуването и одобряването на инвестиционните проекти по реда на ЗУТ и подзаконовите нормативни документи е изцяло отговорност на конкретните бенефициенти в качеството им на Възложители. УО на ОПРР няма задължение да оценява инвестиционни проекти за съответствието им със ЗУТ и действащата нормативна уредба.

Проектните предложения по настоящата процедура се оценяват без сформирание на оценителна комисия. Веднага след получаването на проектно предложение, УО на ОПРР ще стартира процедура по неговата оценка. Оценката на проектното предложение се документира чрез попълване на контролен лист и включва оценка на административното съответствие, допустимостта и техническо и финансово качество.

При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване и до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

Оценката на проектните предложения се документира чрез попълването на оценителна таблица, включваща следните критерии, одобрени от Комитета за наблюдение:

1.	Критерии за оценка на проектни предложения	Да	Не	Н/П	Забележки ⁸
1.	Критерии за административно съответствие				
1.1.	Приложени са всички задължително изискуеми документи за кандидатстване, в изисквания формат, подписани с електронен подпис на лицето, представляващо кандидата, или оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
1.2.	Приложено е пълномощно на лицето, което подписва с електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по проектното предложение в ИСУН 2020, и допълненията и поясненията към него (<i>ако е приложимо</i>)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.3.	Приложена е декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	

⁸ Посочва се конкретният обект, за който се отнася критерият.



	2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата (<i>прилага се само към първото подадено проектно предложение на конкретния бенефициент</i>) (Приложение А1)				
1.4.	Приложен е индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (<i>ако е приложимо</i>) (Приложение Б)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.5.	Приложена е Декларация, че проектът или дейности от него не е финансиран от други публични източници (Приложение В1)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
1.6.	Приложена е декларация, че проектът не генерира нетни приходи (Приложение В2)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
1.7.	Приложена е автобиография на ръководителя на проекта (Приложение Г), който отговаря на изискванията на настоящата процедура	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
1.8.	Партньорско споразумение между конкретния бенефициент и партньора по проекта, уреждащо правата и задълженията на партньорите във връзка с изпълнението на дейностите по проектите (<i>ако е приложимо</i>).	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.9.	Приложен е документ за собственост върху недвижимия имот, обект на интервенция по проекта, от който става ясно, че недвижимият имот е държавна, общинска собственост и/или собственост на партньора, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
1.10	Приложена е декларация от ръководството на съответната образователна институция, обект на интервенция, че е съгласно с предложения проект, вкл. и с конкретното проектно решение, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
1.11	Приложена е декларация от конкретния бенефициент или Решение на Общинския съвет (в случай на общинска собственост), чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.12	Приложена е декларация от конкретния бенефициент, чрез която да се декларира, че: - съответната образователна институция няма да бъде закрыта за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта; - с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на образователната институция.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
1.13	Приложено е обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		



1.14	<p>За обект в пълна степен на проектна готовност е приложена декларация от конкретния бенефициент, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и ➤ в инвестиционния проект са включени: <ol style="list-style-type: none"> 1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност) 2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване; 3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление; 4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания. ➤ За инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо): <ul style="list-style-type: none"> - Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС). - Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ); - Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти 	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--



	<p>и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ);</p> <p>- В случай на издадени Решения по ЗООС, ЗБР и ЗЗТ инвестиционният проект е съобразен с условията и мерките в Решенията и съответства на описаните параметри в тях(ако е приложимо)</p> <p>(за обекти, които кандидатстват с пълнен инвестиционен проект)</p>				
1.15	<p>За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност, е приложена декларация от конкретния бенефициент, че:</p> <p>➤ представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и</p> <p>➤ в инвестиционния проект ще бъдат включени:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност) 2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване; 3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление; 4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания. <p>➤ За инвестиционния проект ще бъдат издадени приложимите становища и решения по ЗООС и ЗБР (ЗЗТ).Представеният проект ще бъде съобразен с условията и мерките в Решенията и ще съответства на описаните параметри в тях.</p> <p>(за обекти, които кандидатстват без инвестиционен проект)</p>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
2.	Критерии за допустимост				
3.1.	Проектното предложение съответства на критериите за допустимост на кандидата и на партньора	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		



3.2.	Образователната институция, за която се иска финансиране по ОПРР 2014-2020, е част от приоритизирания списък с обекти, изготвен въз основа на Методологията за приоритизиране на образователната инфраструктура в Р. България, одобрена от МОН/съгласно приоритизиран списък в Насоките за кандидатстване)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.3.	Дейностите по проекта съответстват на допустимите дейности по процедурата	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.4.	Дейностите по проекта НЕ са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването му за финансиране, независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.5.	Продължителността на проекта съответства на максимално допустимия период на изпълнение, съгласно Насоките за кандидатстване	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.6.	Разходите по проекта, финансирани чрез БФП, са допустими за финансиране в съответствие с Насоките за кандидатстване	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.7.	Спазени са процентните ограничения на разходите съгласно Насоките за кандидатстване	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.8.	Интервенции върху собственост, различна от тази на бенефициента или на съответния партньор, не се финансират чрез БФП	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
3.9.	Проектът предвижда мерки за информация и комуникация съгласно Насоките за кандидатстване	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.10	Проектът е в съответствие с хоризонталните политики на ЕО (устойчиво развитие, равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.11	Проектното предложение допринася за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.12	Предвидени са дейности по извършване на независим одит на проекта в случай че бюджетът му надвишава 200 000 лв.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
3.13	Обследването за енергийна ефективност и придружаващият го валиден сертификат доказват, че предложените мерки ще доведат до най-малко клас „С“ енергопотребление от нормативно изисканите нива на енергийна ефективност	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.	Критерии за техническа и финансова оценка				
3.1.	Целта на проектното предложение е ясно и точно формулирана и съответства на целта на настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.2.	Проектът обосновава ясно и точно необходимите инвестиции за модернизация на образователните институции ⁹ , с оглед подобряване на качеството на предлаганите образователни услуги в тях(като например усъвършенстване на капацитета на	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		

⁹Модернизирани образователни институции се дефинират като образователни институции, в които е проведено цялостно обновяване на сградния фонд и прилежащите училищни дворове (в т.ч. строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, както и доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане), което да позволява провеждането на съвременен и качествен учебен процес.



	учителския състав, разкриване на нови паралелки, осигуряване на целодневно обучение или обучение на две смени, намаляване на броя на преждевременно напускащите ученици).				
3.3.	<p>Проектното предложение съответства и допринася за постигане на целите на приоритетната ос от гледна точка на следното включва:</p> <p>1. професионални училища, с водещо професионално направление, различни от „Ветеринарна медицина“, „Горско стопанство“ или „Растениевъдство и животновъдство“, всяко от които отговаря на поне две от следните условия:</p> <ul style="list-style-type: none">– в училището се обучават минимум 250 ученици редовна форма (към датата на представяне на проектното предложение);– в училището над 30 % от учениците се обучават по приоритетни професионални направления;– минимум 5 % от учениците са от друга община или училището се намира в гранична община (община, чийто държавна граница съвпада с държавна граница). <p>2. професионални училища с водещо професионално направление „Ветеринарна медицина“, „Горско стопанство“ или „Растениевъдство, всяко от които отговаря на поне две от следните условия:</p> <ul style="list-style-type: none">– в училището се обучават минимум 200 ученика редовна форма (към датата на представяне на проектното предложение.);– в училището над 30 % от учениците се обучават по приоритетни професионални направления;– минимум 5 % от учениците са от друга община или училището се намира в гранична община (община, чийто държавна граница съвпада с държавна граница).	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.4.	Дейностите по проекта са описани подробно и обхватът и времетраенето им е ясен	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.5.	Крайните потребители и целевите групи по проекта са ясно идентифицирани	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.6.	Планът за действие е реалистичен; разпределението на дейности във времето е балансирано и позволява гладко управление и изпълнение	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.7.	Представена е информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на бенефициента (по ЗОП)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.8.	Целевите стойности на индикаторите за продукт са ясно и точно остойностени и ще допринесат за постигане на заложената цел на ниво Приоритетна ос	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.9.	Проектът предвижда ясна институционална организация за управление; длъжностите на членовете на екипа са подробно описани	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		



3.10	Бюджетните пера са ясни и детайлни и са необходими и достатъчни за изпълнение на проекта	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
3.11	Представена е информация във формуляра за кандидатстване, от която става ясно, че проектното предложение предвижда изпълнение, в рамките на 5 годишния период на устойчивост на проекта, на съпътстващи меки мерки, свързани с обновената образователна инфраструктура, с цел подобряване и модернизация на образователния процес и с ясно описани източници на финансиране.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		

ВАЖНО!

В случай на констатирани пропуски/несъответствия на проектното предложение с предварително оповестените изисквания, конкретният бенефициент има право да коригира проектното предложение в срок, посочен от УО на ОПРР, който не може да бъде по-кратък от една седмица. В този случай срокът по чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 24, ал. 4 от ПМС 162/05.07.2016 г. спира да тече до датата на тяхното отстраняване.

Искането ще бъде изпратено чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение в ИСУН 2020.

Конкретният бенефициент следва да приложи стъпките, описани в Приложение Л Ръководството за потребители, за да прегледа Искането за допълнение и пояснение и да отговори на същото, като прикачи в системата изискваните документи или приложи коригираните версии на съществуващи файлове.

Ако конкретният бенефициент не представи изискваната информация в указания срок или в процеса на разяснения и корекции пропуските не могат да бъдат отстранени, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

В случай, че конкретният бенефициент откаже да въведе поисканите промени и/или в представените документи не е отразил правилно коментарите, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 24, ал. 4 от ПМС №162/05.07.2016 г. оценяването на проектно/и предложение/я се извършва в срок до три месеца от датата на подаването му/им или от крайния срок за подаването му/им.

За да бъде допуснато до директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички приложими критерии за оценка, съгласно критериите за оценка по настоящата процедура чрез директно предоставяне.

7. ИЗДАВАНЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ И ОБЩИ ПРАВИЛА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ

7.1. УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН

При наличие на положителен резултат от оценяването Ръководителят на Управляващия орган в едноседмичен срок от приключване на оценяването взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Преди вземане на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган извършва проверка за липса на двойно финансиране по проекта. Решението на Ръководителя на



Управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ се обективира в **административен договор с бенефициента.**

Правата и задълженията, които възникват за конкретния бенефициент, са описани в приложения образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (**Приложения Е1**) и общите условия за изпълнение, които са неразделна част от настоящите Насоки за кандидатстване (**Приложения Е2**).

7.2. УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЛЕД СКЛЮЧВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ ДОГОВОР ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

За всяко проектно предложение, за което има издадено Решение за предоставяне на БФП, Управляващият орган и конкретният бенефициент подписват отделен **договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР 2014-2020**, на основание чл. 3, ал. 1 и 2 от ПМС №162/ 05.07.2016 г.

Правата и задълженията, които възникват за конкретния бенефициент във връзка с изпълнението на проекта, са описани в приложените образец на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (**Приложения Е1**) и общите условия (**Приложения Е2**) към него, които са неразделна част от настоящите Насоки за кандидатстване.

До 5 работни дни от датата на сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ бенефициентът представя информация за избрания екип за управление на проекта съгласно Приложение Г: Образец на автобиография и начина на избирането му, както и всички документи, удостоверяващи наличния опит и квалификация на ръководителя и членовете на екипа (дипломи, удостоверения за преминати обучения и допълнителна квалификация, трудови книжки, договори за възлагане на дейности по изпълнение/управление на инфраструктурни проекти, заповеди за участие в екипи за изпълнение/управление на инфраструктурни проекти, длъжностни характеристики и др., което е приложимо. След одобрение на проектното предложение бенефициентът може да заменя членове на екипа само с лица, които отговарят на същите изисквания, описани във формуляра за кандидатстване

В случай на изцяло външен за организацията екип бенефициентът представя информацията в срок от 5 дни след сключване на договор с изпълнителя. Към информацията се представя и декларация по образец (Приложение К) за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) №2018/1046, попълнена от всеки член на екипа, включително и от ръководителя на проекта.

Преди подписване на договор за БФП бенефициентът следва да представи доказателства за законосъобразен избор на членове на екипа на проекта, които се явяват външни за организацията (които не са наети на трудово или служебно правоотношение).

По време на изпълнение на дейностите по проекта, конкретният бенефициент следва да спазва Методическите указания към бенефициенти за изпълнение на договори за предоставяне на БФП, публикувани на интернет страницата на ОПРР 2014-2020 г. www.bgregio.eu.

ВАЖНО!!!

БЕНЕФИЦИЕНТЪТ се задължава в срок до 3 (три) месеца от датата на влизане в сила на административния договор да обяви всички процедури за избор на изпълнители.

В случай че в срок до 3 (три) месеца от датата на влизане в сила на договора за БФП бенефициентът не е обявил всички процедури за избор на изпълнители по



проекта, Управляващият орган изпраща предизвестие до бенефициента, в което поставя срок от 1 (един) месец за обявяване на процедурите. Неспазването на срока дава право на Управляващия орган едностранно и без предизвестие да прекрати административния договор, за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес.

БЕНЕФИЦИЕНТЪТ е длъжен да сключи договори за възлагане на обществени поръчки с изпълнителите по проекта в срок до 12 (дванадесет) месеца от влизане в сила на административния договор.

В случай, че в срок до 11 (единадесет) месеца от влизане в сила на административния договор **БЕНЕФИЦИЕНТЪТ** не е сключил договори за обществени поръчки с изпълнител за дейности по проекта, **УПРАВЛЯВАЩИЯТ ОРГАН** изпраща предизвестие до Бенефициента, в което поставя срок до 1 (един) месец за сключване на всички договори с изпълнители. Неспазването на срока дава право на Управляващия орган едностранно да прекрати договора за БФП, за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес

В случай, че БЕНЕФИЦИЕНТЪТ не е сключил договор с изпълнител за дейност по договора за БФП до 12 (дванадесет) месеца от изтичането на срока, предвиден за неговото сключване, посочен в чл. 39, ал. 1 от административния договор, финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от Ръководителя на Управляващия орган.

ВАЖНО!!!

В съответствие с чл. 71 „**Дълготрайност на операциите**“ от Общия регламент №1303/2013, в период от 5 (пет) години след извършване на окончателното плащане към бенефициента по договора за предоставяне на БФП или в периода от време, определен в правилата за държавна помощ (когато е приложимо), бенефициентът е длъжен да изпълнява едновременно следните задължения:

1. да не прекратява или премества дейността си извън програмния район на ОПРР, освен с изричното одобрение на УО на ОПРР;
2. да не променя собствеността или владението на обектите на инвестиция по проекта, с което се дава на дадено търговско дружество или публично правна организация неправомерно преимущество;
3. да не извършва значителна промяна, която засяга естеството, предназначението, целите или условията за изпълнение и която би довела до подкопаване на нейните първоначални цели.

Неправомерно платените суми във връзка с проекта се възстановяват от бенефициента пропорционално спрямо периода, за който изискванията не са били изпълнени.

Без да се засягат правилата, уреждащи държавните помощи, конкретният бенефициент е задължен да съхранява всички разходооправдателни документи за разходи по проекти по ОПРР 2014-2020 г., за период от 3 (три) години, считано от 31 декември след предаване към Европейската комисия на окончателните документи по приключването на ОПРР 2014-2020 г.

Периодът се прекъсва в случай на съдебно производство или при надлежно обосновано искане на Комисията.



8. Списък на приложенията

<p>Документи за проектни предложения</p>	<p>Приложение А1: Декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата</p> <p>Приложение Б: Индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане</p> <p>Приложение В1: Декларация, че проектът не е финансиран от други източници с публични средства.</p> <p>Приложение В2: Декларация, че проектът не генерира нетни приходи.</p> <p>ПРИЛОЖЕНИЕ В3: Декларация за наличие или липса на стопанска дейност</p> <p>Приложение Г: Формуляр на автобиография на ръководителя на проектното предложение.</p>
<p>Документи за информация</p>	<p>Приложение Д: Кодове и индикатори</p> <p>ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Проект на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (за бенефициент-МОН);</p> <p>ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Проект на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (за бенефициенти-общини);</p> <p>ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-II: Форма за финансова идентификация (за бенефициенти-общини)</p> <p>ПРИЛОЖЕНИЕ Е2: Общи условия към финансираните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР.</p> <p>Приложение Ж: Декларация за нередности</p> <p>Приложение З: Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.</p> <p>Приложение И: Указание на министъра на финансите ДНФ № 3/23.12.2016 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за програмен период 2014-2020 г.</p> <p>Наредба № Н-3/22.05.2018 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество</p>



Указания на Министерство на финансите ДДС № 06/04.04.2008 г. относно редът и начинът за предоставяне и отчитане на средствата на Националния фонд от структурните фондове на ЕС и от Кохезионния фонд, както и на средствата на Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие“ (за *бенефициент-МОН*).

Указания на Министерство на финансите ДДС № 7/04.04.2008 г. относно редът и начинът за предоставяне на общини на средствата на Националния фонд от структурните фондове на ЕС и от Кохезионния фонд, както и на средствата на Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие“ и тяхното отчитане (за *бенефициенти-общини*).

ПРИЛОЖЕНИЕ И-1: Декларация за съгласие за предоставяне на информация във връзка с ДДС от компетентните органи по приходите;

ПРИЛОЖЕНИЕ И-2: Информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по проекта;

ПРИЛОЖЕНИЕ К: Декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 61, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) №1046/2018;

ПРИЛОЖЕНИЕ Л1: Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 в ИСУН 2020.

ПРИЛОЖЕНИЕ М: Наредба за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г.